

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2569

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

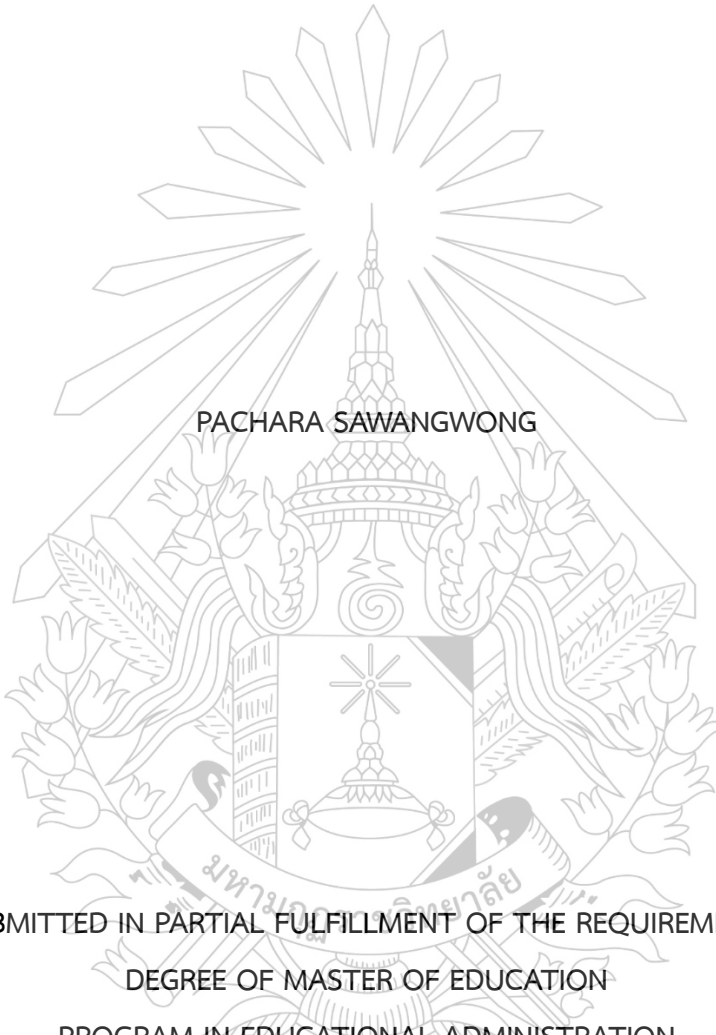
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2569

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING TO
SAPPURISADHAMMA 7 OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER YASOTHON
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

The logo of Mahamakut Buddhist University is a large, intricate emblem. It features a central shield with a sunburst at the top, a stupa in the middle, and a lotus flower at the bottom. The shield is flanked by two lions and a banner with Thai script. Above the shield is a large, multi-tiered umbrella. The entire emblem is surrounded by a wreath of lotus flowers and leaves.

PACHARA SAWANGWONG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE
DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2026

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหาร
ชื่อนักศึกษา	สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2
ชื่อปริญญา	พชร สว่างวงศ์
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ปีพุทธศักราช	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	2569
	พระเมธีวัชรภรณ์ , รองศาสตราจารย์ ดร.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(พระครูศรีวิฑูรย์คุณสุนทร , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(พระเมธีวัชรภรณ์ , รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ

(พระครูชัยรัตนกร , ดร.)

กรรมการ

(ดร.บรรจง ลาวะลี)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ พันสว่าง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2
ชื่อนักศึกษา	พชร สว่างวงศ์
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	2569
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	พระเมธีวัชรภรณ์ , รองศาสตราจารย์ ดร.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำนวน 297 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่า (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

เรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของชุมชน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลที่โปร่งใส เป็นธรรม และส่งเสริมการประเมินตามสภาพจริง พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และสร้างความร่วมมือกับชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, หลักสัปปุริสธรรม 7, ผู้บริหารสถานศึกษา, แนวทางการบริหารงาน

ABSTRACT

Thesis Topic	GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING TO SAPPURISADHAMMA 7 OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER YASOTHON PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2
Student's Name	Pachara Sawangwong
Degree Sought	Master of Education
Program	Program in Educational Administration
Anno Domini	2026
Advisor	Phrametheewatcharaphorn , Associate Professor Dr.

This study was intended to (1) examine academic affairs administration based on the Seven Principles of Sappurisa - Dhamma among school administrators under Yasothon Primary Educational Service Area Office 2; (2) compare opinions on academic affairs administration based on those principles, classified by position, education, and work experience; and (3) identify guidelines for academic affairs administration based on the Seven Principles of Sappurisa - Dhamma among school administrators under the same office. Participants comprised 297 school administrators and teachers under Yasothon Primary Educational Service Area Office 2, together with five key informants. Data were collected through a five-point rating scale questionnaire, with IOC values ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.96, and through a semi-structured interview. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, a t-test, and a one-way analysis of variance (F-test, One-Way ANOVA).

The research findings were as follows

1. Academic affairs administration based on the Seven Principles of Sappurisa - Dhamma among school administrators under Yasothon Primary Educational Service Area Office 2 was rated at a high level, both overall and in each individual area. Based on the mean scores, learning process development ranked highest, followed by development of the internal quality assurance system and educational standards; school curriculum development; measurement, evaluation, and credit transfer; and development and use of educational media, innovation, and technology.

2. As for the comparison of opinions on academic affairs administration based on the Seven Principles of Sappurisa - Dhamma, no differences were found when respondents were classified by position, either overall or in any individual area. When they were classified by educational level, statistically significant differences at the .05 level were found overall and in

three areas, namely learning process development; development of the internal quality assurance system and educational standards; and development and use of educational media, innovation, and technology. No differences were found in the other areas. When they were classified by work experience, statistically significant differences at the .05 level were found overall and in three areas, namely learning process development; measurement, evaluation, and credit transfer; and development of the internal quality assurance system and educational standards. No differences were found in the other areas. When they were classified by school size, statistically significant differences at the .05 level were likewise found overall and in three areas, namely learning process development; measurement, evaluation, and credit transfer; and development of the internal quality assurance system and educational standards. No differences were found in the other areas.

3. Finally, this study identified guidelines for academic affairs administration based on the Seven Principles of Sappurisa - Dhamma among school administrators under Yasothon Primary Educational Service Area Office 2. School administrators should apply the Seven Principles of Sappurisa - Dhamma systematically in academic affairs administration in order to enhance the quality of education in their schools. They should also plan and develop the school curriculum in line with education policy and the community context, promote active learning, and supervise and monitor instruction continuously. They should establish transparent and fair measurement and evaluation procedures and encourage authentic assessment. In addition, they should develop instructional media and technology while building cooperation with the community, thereby improving learner quality and educational standards.

Keywords: academic affairs administration, Seven Principles of Sappurisa - Dhamma, school administrators, administrative guidelines

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ พระเมธีวีรชารณ, รศ.ดร. ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่มาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของงานวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัยทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ทำให้การวิจัยดำเนินไปอย่างสมบูรณ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกด้านการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ คอยห่วงใย ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นที่กำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการศึกษา คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	จ
ABSTRACT.....	ซ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
สารบัญคำย่อ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3. สมมติฐานในการวิจัย	4
1.4. ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	12
2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	15
2.3. หลักสัปปุริสธรรม 7.....	37
2.4. การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7.....	40
2.5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2	48
2.7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
2.8. กรอบแนวคิดการวิจัย	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
3.3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	65
3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	66

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
5.1 สรุปผล	106
5.2 อภิปรายผล	108
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก.....	124
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	124
ภาคผนวก ข.....	127
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	127
ภาคผนวก ค.....	133
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ง	136
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	136
ภาคผนวก จ.....	142
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	142
ภาคผนวก ฉ.....	144
เครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	144
ภาคผนวก ช.....	154
ภาคผนวก ฌ.....	162
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย.....	162
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	165

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2. 1 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ	27
ตารางที่ 2. 2 แนวทางการประยุกต์ใช้การบริหารงานวิชาการกับสัปปริสธรรม 7.....	45
ตารางที่ 2.3 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน	51
ตารางที่ 2.4 ข้อมูลบุคลากรแยกตามสายงานผู้บริหารและสายผู้สอน	52
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน.....	64
ตารางที่ 4. 1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	73
ตารางที่ 4. 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลัก.....	74
ตารางที่ 4. 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลัก.....	75
ตารางที่ 4. 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลัก.....	76
ตารางที่ 4. 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลัก.....	78
ตารางที่ 4. 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลัก.....	79
ตารางที่ 4. 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลัก.....	81
ตารางที่ 4. 8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	82
ตารางที่ 4. 9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	83
ตารางที่ 4. 10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตาม.....	85
ตารางที่ 4. 11 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	87
ตารางที่ 4. 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	88
ตารางที่ 4. 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	89
ตารางที่ 4. 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	89
ตารางที่ 4. 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตาม	90
ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมสัปปริสธรรม.....	92
ตารางที่ 4. 17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	93
ตารางที่ 4. 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	94
ตารางที่ 4. 19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรม	94

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 2. 1 แผนที่แสดงเขตบริการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2.....	49
ภาพที่ 2. 2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	62

สารบัญคำย่อ

พระไตรปิฎกที่ใช้ศึกษาค้นคว้าในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539 การอ้างอิงระบุเลขเล่ม/เลขข้อ/เลขหน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ให้ใช้อักษรย่อตัวพื้นปกติ เช่น พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค เล่ม 11 ข้อ 228; มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์ เล่ม 14 ข้อ 223 - 230; อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต เล่ม 23 ข้อ 95 - 96

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ถือเป็นกฎหมายแม่บทที่วางรากฐานการปฏิรูปการศึกษาไทย โดยมีเจตนารมณ์สำคัญในการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม สอดคล้องกับมาตรา 22 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (Child-Centered) นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยังได้เน้นย้ำถึงการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ภายใต้กรอบของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบันสถานศึกษาได้รับมอบอำนาจในการบริหารจัดการตนเอง โดยเฉพาะ "การบริหารงานวิชาการ" ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักและเป็นหัวใจสำคัญ (Core Business) ของการจัดการศึกษา ขอบข่ายของงานวิชาการไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการสอนในห้องเรียน แต่ครอบคลุมถึง 17 ด้านหลัก เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หากกระบวนการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนที่ชัดเจน และมีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ ย่อมส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยั่งยืน ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เน้นย้ำถึงบทบาทของผู้นำสถานศึกษาในการบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ากับศาสตร์การบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการกำกับดูแลและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ เพื่อสร้างระบบงานที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งการบริหารงานวิชาการภายใต้หลักสัปปุริสธรรม 7 เริ่มต้นจาก อัมมัญญาตา (รู้หลักการ) ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในระเบียบ กฎหมาย และกระบวนการบริหารงานวิชาการอย่างถ่องแท้ เพื่อวางรากฐานการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ควบคู่ไปกับ อัตถัญญาตา (รู้เป้าหมาย) ในการกำหนดวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ชัดเจนและวัดผลได้จริง ขณะเดียวกันผู้บริหารต้องมี อัตตัญญาตา (รู้จักตนเอง) เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ ความสามารถ และความรับผิดชอบของตนเอง นำไปสู่การพัฒนาคุณธรรมภายในและสร้างความเชื่อมั่นในการนำพา

องค์กร ในมิติของการบริหารจัดการทรัพยากรและเวลา มัตตัญญูตา (รู้ความพอดี) ถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และภาระงานอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดประสานกับ กาลัญญูตา (รู้จักกาลเวลา) ที่ช่วยให้การวางแผนงานวิชาการมีความสอดคล้องกับจังหวะเวลา ความเร่งด่วน และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเท่าทัน นอกจากนี้ การบริหารสถานศึกษาไม่อาจแยกขาดจากบริบทโดยรอบได้ ผู้บริหารจึงต้องยึดหลัก ปริสัญญูตา (รู้จักสังคม) เพื่อเปิดรับฟังความเห็นและสร้างการมีส่วนร่วมจากทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และท้ายที่สุดคือการใช้หลัก ปุคคลปโรปริญญูตา (รู้จักบุคคล) ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยเลือกใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ (Put the right man on the right job) เพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการให้เดินหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ การนำหลักสัปปริสธรรม 7 มาเป็นรากฐานในการบริหารงานวิชาการ ไม่เพียงแต่ช่วยให้สถานศึกษามีโครงสร้างที่มั่นคงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความยั่งยืนในระบบการทำงาน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงในระยะยาว และการบริหารจัดการงานวิชาการถือเป็นแกนหลักของการจัดการศึกษาในทุกสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและการเสริมสร้างศักยภาพของทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน ด้วยเหตุนี้หลักสัปปริสธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาจึงได้รับการประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการยกระดับการบริหารงานวิชาการ เพราะหลักธรรมดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารจัดการที่เป็นระบบอย่างลึกซึ้ง และการบริหารงานวิชาการที่ยึดมั่นในหลักจริยธรรมตามสัปปริสธรรม 7 ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่น ให้แก่บุคลากรทางการศึกษาและสร้างความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในทุกมิติอย่างยั่งยืน

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้ "การบริหารงานวิชาการ" เป็นภารกิจหลักที่สำคัญที่สุดใน 4 ด้านของการบริหารจัดการสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลและส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการยังส่งเสริมให้ใช้ วงจรคุณภาพ (PDCA) และการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) ซึ่งมีหลักการสำคัญ 5 ประการ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการตรวจสอบถ่วงดุล และหลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

จากการพิจารณาสภาพปัจจุบันและปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมายังมีประเด็นที่ควรเร่งพัฒนา โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเพียง 23.83 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ที่ร้อยละ 30 ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566–2570. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการยกระดับคุณภาพวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักพุทธบริหารมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เน้นย้ำการใช้หลักสัปปริสธรรม 7 เป็นกรอบแนวคิดหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการกำกับดูแลงานวิชาการ หลักธรรมดังกล่าวช่วยให้การบริหารจัดการตั้งอยู่บนรากฐานของคุณธรรม ความโปร่งใส และความเข้าใจในบริบทของตนเองและชุมชนอย่างแท้จริง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล การพัฒนาศักยภาพครูสู่การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning หรือการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชาติ ซึ่งการจะก้าวข้ามข้อจำกัดเหล่านี้ได้จำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็ง โดยใช้หลัก ธัมมัญญา (รู้หลักการ) และ อัตถัญญา (รู้เป้าหมาย) เพื่อกำหนดทิศทางที่ชัดเจน ควบคู่ไปกับ ปริสัญญญา (รู้จักชุมชน) เพื่อสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่สกลนครที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

จากการพิจารณาสภาพปัจจุบันและปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ในช่วงปีการศึกษาที่ผ่านมายังมีประเด็นที่ต้องเร่งพัฒนา โดยเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเพียง 23.83 ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ที่ร้อยละ 30 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2566) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งบูรณาการหลักพุทธธรรมเข้ากับศาสตร์การบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการกำกับดูแลงานวิชาการ ควบคู่กับการใช้การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อสร้างระบบงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และสอดคล้องกับบริบทของชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ เสริมสร้างศักยภาพของครูผู้สอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ให้มีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2
- 1.2.2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
- 1.2.3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

1.3. สมมติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

1.4. ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ด้านเนื้อหา

ศึกษาการบริหารงานวิชาการใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน

สถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา บูรณาการหลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นกรอบการวิเคราะห์

1.4.2 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 แบ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,249 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน และครูผู้สอน 1,084 คน (ที่มา : กลุ่มสารสนเทศ ประจำปี 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2)

1.4.3 ด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 297 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 คน

1.4.4 ด้านสถานที่

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาวิจัย โดยมุ่งเฉพาะโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 182 โรงเรียน

1.4.5 ระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้กำหนดช่วงระยะเวลาในการศึกษาวิจัยระหว่างปีการศึกษา 2568

1.5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การบริหาร หมายถึง การบูรณาการอย่างลงตัวระหว่าง “หลักวิชาการ” (ศาสตร์) ที่ครอบคลุมระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนการจัดการที่เป็นมาตรฐาน เข้ากับ “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์” (ศิลป์) ที่อาศัยทักษะการสร้างความร่วมมือและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อผลักดันทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อยุติการพัฒนาคณาจารย์วิชาการและสมรรถนะผู้เรียนให้ก้าวทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

1.5.2 การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเป็นการร่วมมือกัน

ทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุดผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะทัศนคติ ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดการองค์กร การสั่งการ การอำนวยความสะดวก

และการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

1.5.3 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการวางแผน ปฏิบัติ ควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทางวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ประกอบด้วย

1.5.3.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดทำ แผนการเรียนรู้ หรือแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น/ผู้เรียน โดยครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์ หลักสูตร การจัดทำโครงสร้างรายวิชา การนำหลักสูตรไปใช้ ไปจนถึงการประเมินผลและปรับปรุง หลักสูตรให้ทันสมัย

1.5.3.2 การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นรูปแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติ จริง เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

1.5.3.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและตัดสินคุณภาพของผู้เรียนโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและมีความเที่ยงตรง เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด รวมถึงการดำเนินการจัดทำระเบียบการเทียบโอนผลการเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกและรักษา ประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.5.3.4 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษาหมายถึง การสร้างระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องว่า การจัดการศึกษาจะเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด โดยมีกระบวนการวางแผน (Plan) การนำไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) อย่างต่อเนื่อง พร้อมสำหรับการรองรับการประเมินภายนอก

1.5.3.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดหา คัดเลือก พัฒนา และประยุกต์ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือวิธีการใหม่ๆ มา เป็นตัวกลางในการจัดการเรียนการสอน เช่น สื่อดิจิทัล บทเรียนออนไลน์ หรือนวัตกรรมการสอน

ต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน และสนับสนุนการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime)

1.5.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5.5 สัมปรีชธรรม 7 หมายถึง คุณธรรมของสัตบุรุษ 7 ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่แสดงถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีและพึงประสงค์ ได้แก่

1.5.5.1 อัมมัญญาตา (การรู้จักเหตุหรือหลักการ) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักการบริหารงานวิชาการที่ถูกต้อง รวมถึงเข้าใจที่มาและเหตุปัจจัยของปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวางรากฐานการบริหารงานบนความถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.5.5.2 อัตถัญญาตา (การรู้จักผลหรือเป้าหมาย) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการได้อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นที่ประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5.5.3 อัตตัญญาตา (การรู้จักตน) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจและตระหนักถึงวิทยฐานะ ความรู้ ความสามารถ และบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการยอมรับจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการให้เป็นแบบอย่างที่ดีและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5.5.4 มัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความพอดีในการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และภาระงานของบุคลากร ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความจริงของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการมีความคล่องตัวและเกิดความสมดุล

1.5.5.5 กาลัญญาตา (การรู้จักกาลเวลา) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างเหมาะสมตามลำดับความสำคัญและกรอบระยะเวลาที่กำหนด มีความเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเลือกใช้เวลาที่เหมาะสมในการนิเทศติดตามหรือดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.5.5.6 ปริสัญญญาตา (การรู้จักชุมชนหรือสังคม) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจในบริบท วัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนในพื้นที่รวมถึงการรู้จักสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับภาคีเครือข่าย เพื่อขอความร่วมมือและสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ

1.5.5.7 บุคคลัญญาตา (หรือ บุคคลโปรปัญญาตา - การรู้จักบุคคล) หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถวิเคราะห์ศักยภาพ ความถนัด และความสามารถรายบุคคล เพื่อบอบหมายงานในด้าน วิชาการให้เหมาะสมกับบุคคล (Put the right man on the right job) อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ ของงาน

1.5.6. การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา

หมายถึง กระบวนการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยผู้บริหารน้อมนำหลักสัปปริสธรรม 7 ได้แก่ ฉัมมัญญาตา (รู้จักเหตุผล) อัตถัญญาตา (รู้จักประโยชน์) อัตตัญญาตา (รู้จักตนเอง) มาตาัญญาตา (รู้จักประมาณ) กาลัญญาตา (รู้จักเวลา) ปริสาัญญาตา (รู้จักสภาพแวดล้อม) และบุคคลโปรปตฺรญาณา (รู้จักจำแนกบุคคล) มาเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุ ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนด โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1.5.6.1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7

หมายถึง การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำหลักสัปปริสธรรม 7 มา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เริ่มจากการที่ผู้บริหาร รู้เหตุ (ฉัมมัญญาตา) ผ่านการกำหนดเป้าหมาย ของหลักสูตรให้สอดคล้องถูกต้องตามระเบียบและนโยบายของ สพฐ. ควบคู่ไปกับการ รู้ผล (อัตถัญญาตา) โดยนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนารายวิชา เพิ่มเติมให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ในการดำเนินงาน ผู้บริหารยัง ประยุกต์ใช้ความรู้ตน (อัตตัญญาตา) ด้วยการมุ่งเน้นพัฒนาหลักสูตรที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์และต่อ ยอดจากทรัพยากรที่มีอยู่จริงในท้องถิ่นจังหวัดยโสธร พร้อมทั้งแสดงความ รู้ชุมชน (ปริสาัญญาตา) โดย เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ ต่อหลักสูตรสถานศึกษา และท้ายที่สุดคือการ รู้กาล (กาลัญญาตา) ผ่านการกำกับดูแลให้มีการปรับปรุง ทบทวน และประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามวงจรระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอและทัน ต่อการเปลี่ยนแปลง

1.5.6.2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามหลักสัปปริสธรรม 7 หมายถึง

การดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (ฉัมมัญญาตา) ผ่านการส่งเสริมให้ครูกำหนดและจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลัก พร้อมทั้ง รู้ผล (อัตถัญญาตา) โดยสนับสนุน การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และการ นำไปใช้ได้จริง และผู้บริหารยังใส่ใจในความ รู้บุคคล (บุคคลัญญาตา) ด้วยการส่งเสริมให้ครูออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความถนัด ความสนใจ รวมถึงความสามารถของ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ควบคู่กับการ รู้ประมาณ (มัตตัญญาตา) ในการจัดสรรโครงสร้างเวลาเรียนและ กิจกรรมเสริมนอกห้องเรียนให้อยู่ในสัดส่วนที่สมดุล เพื่อไม่ให้เกิดภาระแก่ผู้เรียนมากเกินไป และปิด

ท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลัญญตา) ผ่านการเข้าสู่วาระการนิเทศการสอนและการสะท้อนคิด เพื่อให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์แก่ครูผู้สอนตามจังหวะเวลาและโอกาสที่เหมาะสม

1.5.6.3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตาม

หลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (อัมมัญญตา) ผ่านการกำหนดระเบียบและแนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้ง รู้ผล (อิตถัญญตา) โดยจัดให้มีกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่น มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารคำนึงถึงความ รู้ประมาณ (มัตตัญญตา) โดยส่งเสริมให้ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการ รู้บุคคล (ปุคคลัญญตา) ด้วยการนำข้อมูลผลการประเมินมาจำแนกผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสอนซ่อมเสริมหรือการพัฒนาส่งเสริมต่อยอดศักยภาพได้ตรงจุด และปิดท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลัญญตา) ผ่านการสื่อสารและแจ้งผลการประเมินรวมถึงสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างรวดเร็ว สม่ำเสมอ และเป็นไปตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

1.5.6.4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา

ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (อัมมัญญตา) ผ่านการวางระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีหลักการ โดยยึดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบทิศทางหลัก ควบคู่ไปกับการ รู้ตน (อิตถัญญตา) ด้วยการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ที่สะท้อนผลการดำเนินงานและสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนอย่างตรงไปตรงมา โปร่งใส และไม่บิดเบือนข้อมูล ในระดับการบริหารจัดการบุคลากรและทรัพยากร ผู้บริหารประยุกต์ใช้ความรู้บุคคล (ปุคคลัญญตา) โดยการสร้างความตระหนักรู้และปรับความคิดของบุคลากรทุกคนให้เข้าใจตรงกันว่า งานประกันคุณภาพไม่ใช่ภาระที่เพิ่มขึ้น แต่เป็นหน้าที่ปกติประจำหน้าที่รับผิดชอบ ผสานกับการ รู้ประมาณ (มัตตัญญตา) ในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างสมเหตุสมผล คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และปิดท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลัญญตา) ผ่านการบริหารจัดการเวลาและการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) อย่างเป็นระบบ วางแผนเป็นขั้นตอน และทันตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้

1.5.6.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตาม

หลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (อัมมัญญตา) ผ่านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในบทบาทของสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่าง

แท้จริง ควบคู่ไปกับการ วัสดุ (อัตรัดัญญา) ด้วยการส่งเสริมและผลักดันให้ครูผู้สอนผลิตรวมถึง ประยุกต์ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย เพื่อมุ่งหวังผลลัพธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการ เรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการบริหารจัดการเทคโนโลยี บุคลากร และช่วงเวลา ผู้บริหารคำนึงถึงความ วัสดุ (มัตตัญญา) โดยการคัดเลือกและจัดสรรเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างเหมาะสม สมเหตุสมผล สอดคล้องกับขนาดของโรงเรียนและงบประมาณที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งประยุกต์ใช้ความรู้บุคคล (บุคคลัญญา) ในการสำรวจและสนับสนุนครูผู้สอนตามระดับ ความสามารถหรือความถนัดด้านเทคโนโลยีเฉพาะบุคคล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาได้อย่างตรงจุด และ ปิดท้ายด้วยการ วัสดุ (กาลัญญา) ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลของโรงเรียน เพื่อเปิด โอกาสให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนได้ตามความสะดวกทุกที่ทุกเวลา อย่างยืดหยุ่นและไร้ข้อจำกัด

1.5.7. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2

1.5.8. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การจำแนกโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน ทั้งหมด จำแนกเป็น ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ขนาดกลาง มีนักเรียน 121–500 คน ขนาด ใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป

1.5.9. ตำแหน่ง หมายถึง ระดับในการดำรงตำแหน่งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

1.5.9.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

1.5.9.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่มีใบประกอบวิชาชีพครูปฏิบัติหน้าที่ สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

1.5.10. การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกเป็นปริญญาตรี และสูงกว่า ปริญญาตรี

1.5.11. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำงาน ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานใน สถาน ศึกษาจนถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

1.5.12. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 หมายถึง หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่อยู่ในจังหวัดยโสธร ดูแลรับผิดชอบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอกุดชุม อำเภอไทยเจริญ อำเภอเลิงนกทา อำเภอทรายมูล และอำเภอบัว ด้ว ทั้งหมด 182 โรงเรียน

1.6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ผู้บริหารได้รับแนวทางในการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับหลักสัปปุริสธรรม 7 ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.6.2 ผู้บริหารมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่เป็นรูปธรรม ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและภาพลักษณ์ของสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

2.2.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

2.3 หลักสัปปุริสธรรม 7

2.4 การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7

2.5 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

2.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

2.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย

2.1.แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1. ความหมายการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการวางแผน จัดองค์การ อำนาจการประสานงาน ควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐานทางการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสังคม

กณิษฐา ทองสมุทร (2561, หน้า 12) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานร่วมกัน

ของบุคคลในสถานศึกษา เพื่อจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยอาศัยทั้งหลักเกณฑ์ทางวิชาการและศิลปะในการบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

พยอม วงศ์สารศรี (2561, หน้า 28) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาหมายถึง การจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยครอบคลุม ทั้งงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 26) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนา เด็กและเยาวชนให้มีความสามารถ มีทักษะมีคุณธรรมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันได้ อย่างมีความสุขผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, หน้า 12) กล่าวว่า iva ผู้บริหารสถานศึกษาหมายถึง บุคลากรที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและ เอกชนในการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลได้ เพียงใดนั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่ง การร่วมแรงร่วมใจ

สิทธิพร เอี่ยมเสน (2563, หน้า 42) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา และการใช้ทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด เพื่อมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สุนิสา เทศเขียว (2565, หน้า 17) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการวางแผน ดำเนินงาน และจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยผู้บริหาร สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตาม มาตรฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

ณัฐภัทร จินาสุย (2566, หน้า 21) กล่าวว่า iva การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษา โดยการจัดทรัพยากรตามโครงสร้าง เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการที่เป็นระบบซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุม และการประเมินผล เพื่อใช้ทรัพยากร บุคลากร และปัจจัยต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม

2.1.2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา พัฒนาครู นักเรียน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคมโดยรอบ

ภารดี อนันต์นารี (2560, หน้า 34) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ช่วยลดความขัดแย้ง และทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อพัฒนาผู้เรียน

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560 , หน้า 17) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความจำเป็นต้องรับผิดชอบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละยุคสมัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการและสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ตลอดจนถึงตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบขึ้นอยู่กับการสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน (2561, หน้า 24) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทราบหลักการบริหารโดยทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดการองค์กรให้มีคุณภาพ มีการดำเนินงานตามแบบแผน เช่น การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงานและการงบประมาณ เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 27) กล่าวว่า ภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือการมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดีคนเก่งและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ศรัญญา น้อยพิมาย (2562, หน้า 23) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา ที่มีประสิทธิผล เป็นหัวใจสำคัญที่นำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จในการจัดการศึกษา การบริหารจัดการที่ดีนั้น หมายถึง กระบวนการทำงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยต้องมีการกำหนดแบบแผน นโยบาย กติกา และขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนองค์ประกอบสำคัญของการบริหารดังกล่าว

รวมถึงการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบจากบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การลงทุนในการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และการส่งเสริมประสบการณ์ให้กับบุคลากร การตั้งเป้าหมายและการวางแผนการทำงานอย่างรัดกุม การจัดหาและใช้ทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ การสร้างความสำเร็จและความยอมรับทั้งจากประชาคมภายในและภายนอกโรงเรียน การสร้างกระบวนการประเมินผล การศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ความสามารถในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยหลักที่กำหนดทิศทางของความสำเร็จในงานปฏิบัติและภาพรวมของการจัดการศึกษา

สมาน อัสวภูมิ (2562, หน้า 118) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะเป็นตัวขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาจากระดับชาติสู่การปฏิบัติจริงในระดับพื้นที่เป็นเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานเพื่อให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด

นฤมล คูหาแก้ว (2563, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้บริหาร เพื่อนำไปใช้จัดการงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญและเข้มทิศที่กำหนดทิศทางความสำเร็จของโรงเรียนการบริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกลไกในการบูรณาการความต้องการของชุมชน นโยบายของรัฐ และความคาดหวังของผู้ปกครอง ให้กลายเป็นเป้าหมายเดียวกัน เมื่อผู้บริหารสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน จะช่วยให้ครูและบุคลากรเกิดแรงจูงใจในการทำงาน มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาคุณภาพการสอน ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดจะตกอยู่กับตัวผู้เรียนที่จะได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.2.1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้มีนักการศึกษา นักวิชาการ หลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลแก่ผู้เรียนสูงสุด และโรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่ ภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา จึงต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ

นิภาพร พินิจมนตรี (2563, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารงาน

วิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียนครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับนักเรียนและให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2563, หน้า 12) กล่าวว่า วิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการหรือการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพผู้เรียนโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพสูงสุด

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 35) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินการ การพัฒนาและการปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน การนิเทศและการติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อบ่มบ่มผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารงานครอบคลุมกระบวนการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การปรับปรุง และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยเป็น กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียนและบุคลากรหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินงาน

อภิวัดน์ จันทรสม (2563 หน้า 21) กล่าวว่า การบริหารจัดการงาน วิชาการหมายถึง กระบวนการเชิงบูรณาการ ที่ครอบคลุมการบริหารจัดการในทุกมิติและการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดำเนินการภายในสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรหลัก ได้แก่ ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ภารกิจหลักของงานนี้คือการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างรอบด้าน ตามพันธกิจและเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ รวมถึงการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้และการประเมินผล การนิเทศและการกำกับติดตามการสอน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

อารีรัตน์ ศรีรักษา (2564, หน้า 45) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการพัฒนาปรับปรุงด้านการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการจัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีกับนักเรียนและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อีกทั้งยังสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2.2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จด้านคุณภาพทั้งของครู นักเรียน และองค์กรโดยรวม

จิรารัตน์ กระจำนที (2562, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักที่ทำให้องค์กรบรรลุภารกิจ ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดการงานวิชาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ และมีคุณลักษณะตรงตามความคาดหวังของหลักสูตร

พัชัญพิชา จันทา (2563, หน้า 37) กล่าวว่า ภาระงานด้านวิชาการของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การรับเข้าศึกษาจนกระทั่งจบหลักสูตร โดยครอบคลุมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและงานธุรการด้านหลักสูตรการศึกษา ผลงานทางวิชาการจึงมักเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่ใช้ประเมินคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียน ซึ่งบ่งบอกถึงความเชี่ยวชาญและไหวพริบ (ศาสตร์และศิลป์) ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563, หน้า 15) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกหลักในการควบคุม กำกับ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ดำเนินไปตามแผนงานอย่างมีทิศทาง หากสถานศึกษาบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การใช้ทรัพยากรเกิดความคุ้มค่า สามารถยกระดับคุณภาพทางวิชาการ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนว่าสถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้จริง

อภิวัฒน์ จันทรสม (2563, หน้า 23) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง หัวใจสำคัญของการบริหาร สถานศึกษาผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโดยการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถปรับตัวอยู่ใน

สังคมได้อย่างมีความสุขอีกทั้งเป็นการสร้างความมั่นคงในอาชีพและความสำเร็จในชีวิตของพลเมือง และความมั่นคงของชาติด้วย

นารี ปราณนาม (2566, หน้า 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการได้ การบริหารวิชาการ เป็นภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาองค์กร จุดมุ่งหมายคือการสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้รับการพัฒนารอบด้านจนเต็มศักยภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยต้องอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร ครูผู้สอน ร่วมกันจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนและส่งเสริมการบริหารวิชาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักและกลไกสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ความสำคัญประการแรกอยู่ที่การเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการประสานความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อร่วมกันผลักดันให้องค์กรบรรลุภารกิจตามหลักสูตรกำหนด หากสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปอย่างมีขั้นตอน คุ่มค่าในด้านทรัพยากร และสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมได้ และการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งกับผู้เรียนโดยตรงในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา เป้าหมายสูงสุดคือการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้กับอาชีพและประเทศชาติ

2.2.3. ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

ขอบข่ายงานบริหารวิชาการเป็นขอบเขตของงานหรือกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา ตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาครูและบุคลากร ตลอดจนการส่งเสริมและดูแลผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 69) กล่าวว่า การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเลือกใช้เกณฑ์ความถ่วงหนึ่งขึ้นไป จากแหล่งข้อมูลที่ได้มาเป็นเกณฑ์ในการเลือกได้ 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

พรหมมน พินทุสมิต (2560, หน้า 16) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่
3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นแนวทางและกรอบการดำเนินงานหลักของสถานศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งเน้นการ พัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพครู และการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การศึกษาที่มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด ขอบข่ายและภารกิจหลักของงานบริหารวิชาการ ไว้ครอบคลุม 17 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

การสร้างและปรับใช้หลักสูตร วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่จัดทำโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือจัดทำเพิ่มเติมตามบริบทของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นนำข้อมูลของโรงเรียนและชุมชนมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

การกำกับดูแลและอนุมัติ วางแผนงานวิชาการอย่างเป็นระบบผ่านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร การวัดผล การประกันคุณภาพ การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวิจัย พร้อมทั้งดูแล นิเทศ กำกับ และติดตาม ก่อนที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติการเรียนรู้ จัดทำแผนและดำเนินการจัดการเรียนการสอน ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น โดยเน้น การปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาคุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอน การพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียน และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มพิเศษ พิจารณา ด้อยโอกาสและความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การสร้างและปรับปรุงหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใช้เอง โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งจัดให้มีวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางฯ โดยมีการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ศาสนา ดนตรี กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาทางเลือก) และดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การออกแบบการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผสมผสาน สาระความรู้กับคุณธรรมค่านิยมที่พึงงาม และจัดบรรยากาศ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งยังส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และแสวงหารูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัยเพื่อเป็นต้นแบบ

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ระบบการประเมิน กำหนดระเบียบและจัดทำเอกสารหลักฐานการวัด และประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและนโยบายระดับประเทศ ดำเนินการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ และอนุมัติผลการเรียน จัดให้มีการซ่อมเสริมสำหรับผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ พัฒนา เครื่องมือวัดผลให้ได้มาตรฐานสากล จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล และมอบอำนาจให้ สถานศึกษาดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาการบูรณาการการวิจัย

กำหนดนโยบายให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และ กระบวนการทำงาน พัฒนาครูและผู้เรียนให้ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ที่ซับซ้อน รวบรวมและ เผยแพร่ผลการวิจัย และสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การจัดระบบแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิชาการ สวนการเรียนรู้ และภายนอกสถานศึกษาให้เพียงพอต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เครือข่ายห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูและผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

9. การนิเทศการศึกษา

ระบบนิเทศภายใน จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งถึงต่อเนื่อง เป็นระบบ และเชื่อมโยงกับระบบนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว

การดูแลและส่งเสริม กำหนดนโยบายให้การแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญ จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว พัฒนาความรู้ด้านจิตวิทยาและการแนะแนวให้แก่ครู คัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสม ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอก และเชื่อมโยงระบบแนะแนวเข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อการพัฒนาศักยภาพ

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติและเอกลักษณ์ของตนเอง จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพ จัดระบบบริหารงานและสารสนเทศที่เอื้อต่อการประกันคุณภาพ ดำเนินการตามแผน ติดตามตรวจสอบคุณภาพ ประเมินคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานประจำปีเพื่อสะท้อนคุณภาพและเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม แสวงหาความรู้ และใช้ภูมิปัญญา วิทยาการต่างๆ รวมถึงพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร

อื่น เครือข่ายความร่วมมือ ประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์กรภาครัฐ เอกชน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน สืบสานวัฒนธรรม และให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน สถาบันการศึกษาอื่นๆ และทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร และสถาบันอื่นที่จัด

การศึกษา การขยายโอกาสการศึกษา ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษา จัดสร้างความรู้และเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล องค์กรที่ร่วมจัดการศึกษา ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ความช่วยเหลือทางวิชาการตามความเหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติ จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน นำไปสู่การปฏิบัติจริง ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

การจัดการสื่อสิ่งพิมพ์ ศึกษาวิเคราะห์และคัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ และสื่อประกอบการสอน แบบฝึกหัด ใบงาน และพิจารณาคัดเลือกสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

17. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การบูรณาการเทคโนโลยี ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดหาพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พัฒนาบุคลากรในด้านนี้ และจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ให้อรรถประโยชน์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาห้องสมุดให้เป็น ห้องสมุด IT เพื่อการสืบค้น และนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดการสื่อและเทคโนโลยี

แววตา ชุ่มอิม (2562, หน้า 43) กล่าวว่า iva ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการมี 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
6. ด้านการนิเทศการศึกษา
7. ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
8. ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ (2566, หน้า 21) กล่าวว่า ภารกิจด้านการบริหารงานวิชาการ ถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสถานศึกษา เนื่องจากเป็นขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอนและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งขอบเขตการปฏิบัติงานหลักครอบคลุมกิจกรรมสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
2. การพัฒนาและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียน
5. ด้านการพัฒนาและนวัตกรรม
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การพัฒนาและจัดระบบแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
9. ด้านการกำกับดูแลและสนับสนุน
10. การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา
11. การดำเนินงานแนะแนวการศึกษา
12. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
13. ด้านความร่วมมือกับภายนอก
14. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
15. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ

องค์กรภายนอกอื่น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567, หน้า 115) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาครอบคลุมภารกิจสำคัญ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทของท้องถิ่น
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning)
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดผลให้เป็นมาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดทำ ผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการใช้สื่อที่ทันสมัย
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
7. การนิเทศการศึกษา การให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
8. การแนะแนวการศึกษา การส่งเสริมและช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการเรียน อาชีพ และส่วนตัว
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินจากภายนอก
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน เป็นแหล่งวิทยากรให้กับท้องถิ่น
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ ทำงานร่วมกับสถานศึกษาอื่นและองค์กรต่างๆ
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
13. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ
14. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน และสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ในสถานศึกษา
15. การทะเบียนนักเรียน การรับนักเรียนและจัดทำข้อมูลสารสนเทศผู้เรียน
16. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ การสรุปและรายงานผลในรอบปี
17. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านวิชาการ

สรุปได้ว่า ขอบเขตของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจหลักและกิจกรรมทั้งหมดของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ครอบคลุมอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการวางแผนและจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบรรทัดฐาน แล้วนำมาปรับปรุง เสริมเติม หรือประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ สามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมถึงวิเคราะห์ตัวชี้วัดและมาตรฐานจากหลักสูตรแกนกลาง

1.2 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร กำหนดสัดส่วนเวลาเรียน สารการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับแต่ละระดับชั้น

1.3 การนำหลักสูตรไปใช้ การนำหลักสูตรสู่ห้องเรียนผ่านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

1.4 การส่งเสริมสนับสนุน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร

1.5 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ตรวจสอบว่าหลักสูตรที่ใช้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริงหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด การลงมือทำจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยผสมผสานคุณธรรมค่านิยมที่พึงามผ่านบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเติบโต

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน กระบวนการประเมินความสำเร็จของผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนด การวิเคราะห์ผลการเรียนเพื่อนำมาใช้ในการซ่อมเสริมหรือพัฒนาต่อยอด รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อสร้างความยืดหยุ่นและโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา เป็นการสร้างกลไกการบริหารจัดการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อประเมินและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัดว่า ผู้เรียนจะได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การดำเนินงานด้านนี้ยึดตามวงจร PDCA เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ดังนี้

4.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผนเป้าหมายว่าในแต่ละปี โรงเรียนต้องการให้นักเรียนมีคุณภาพในระดับใด (สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ)

4.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา วางแผนงาน โครงการเพื่อยกระดับคุณภาพให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.3 การดำเนินงานตามแผน ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการที่วางไว้

4.4 การติดตามตรวจสอบและประเมินผล การประเมินตนเองว่าผลงานที่ทำไปนั้นได้มาตรฐานหรือไม่

4.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สรุปผลงานในรอบปีเพื่อ
รายงานต่อสาธารณชนและเตรียมรับการประเมินภายนอก

5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดหา
และสร้างสรรค์เครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่าง
กว้างขวางและรวดเร็ว รวมถึงการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีและงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
พัฒนาการสอน

ขอบข่ายงานบริหารวิชาการทั้งหมดนี้อยู่ภายใต้ จุดมุ่งหมายหลักคือ การพัฒนาคุณภาพการ
เรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพที่มีและการสร้างมาตรฐานการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้เกิดขึ้นใน
สถานศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2566) มาวิเคราะห์ใน
ตารางวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 2. 1 แสดงการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ

ประเด็น	แหล่งข้อมูล						ความถี่
	กระทรวงศึกษาธิการ (2561 หน้า 8)	ปาริฉัตร ไซตัญต์ (2560 หน้า 69)	พรพรรณ พินพิสมิต (2560 หน้า 16)	วิไลลักษณ์ รุกิจ (2566 หน้า 21)	แววตา ชุ่มอิม (2562 หน้า 43)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา พื้นฐาน (สพฐ., 2567, หน้า 115)	
1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการ ให้เห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓			✓			2
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓	✓					2
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓	✓		✓			3
4. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
5. การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓	✓					2
6. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓		✓	✓	✓	✓	5
7. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบ โอนผลการเรียน	✓	✓		✓	✓	✓	5
8. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	✓	✓		✓		✓	4
9. การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓			✓		✓	3
10. การนิเทศการศึกษา	✓	✓		✓		✓	4
11. การแนะแนว	✓			✓			2
12. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน และมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	5
13. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	✓			✓			2

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	ประเด็น							ความถี่
		กระทรวงศึกษาธิการ (2561 หน้า 8)	ปาริฉัตร ไชยรัตน์ (2560 หน้า 69)	พรพรรณ พิณพิสัย (2560 หน้า 16)	วิไลลักษณ์ รุกิ (2566 หน้า 21)	เวเวตา ชุมอิม (2562 หน้า 43)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ., 2567, หน้า 115)	
	14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓						1
	15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	✓						1
	16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ ในสถานศึกษา	✓						1
	17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทาง การศึกษา	✓	✓	✓	✓			4

จากตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาหาความถี่ของข้อมูลที่มีจำนวนมาก จาก ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้จำนวน 5 ด้าน เห็นได้ว่ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงรวมด้านที่ถี่ที่ระดับ 6, 5 และ 4 สรุปได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้าน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษา ซึ่งมีแนวคิดหลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นกระบวนการวางแผน การจัดทำ การนำไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเองหรือปรับปรุงจากหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และบริบทของชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตรไว้ดังนี้

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 25) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผน การจัดทำ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยต้องปรับประยุกต์หลักสูตรแกนกลางฯ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา บริบท ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามเป้าหมาย

พรพรรณ พินทุสมิต (2560, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้มีความเหมาะสมและดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่ โดยอิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

Allan C. Ornstein และ Francis P. Hunkins (2018, pp. 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการตัดสินใจเชิงวิชาการที่ครอบคลุมตั้งแต่การเลือกเป้าหมาย การเลือกเนื้อหา การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผล เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นการจัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริบท สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และผู้เรียน โดยเน้นการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัย

นิสรา ทังทอง (2561, หน้า 88) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นงานบริหารวิชาการที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง โดยต้องประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การยกร่างหลักสูตร 3) การทดลองใช้ 4) การประเมินผล และ 5) การปรับปรุง เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยอยู่เสมอ

มารุต พัฒนาผล (2562, หน้า 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สร้างมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตได้ในโลกยุคการเปลี่ยนแปลง

วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล (2562, หน้า 8) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษาเป็นกระบวนการวางแผนและจัดทำประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท สภาพ ปัญหา และความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อสร้างลักษณะนิสัยและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับอนาคต

แววตา ชุ่มอิม (2562, หน้า 17) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการจัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริบท สภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน รวมถึงการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ชนาธิป พรกุล (2563, หน้า 25) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุง หลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยครอบคลุมตั้งแต่การวางแผน การจัดทำหลักสูตร การนำไปใช้ และการประเมินผล เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมาย

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ (2566, หน้า 18) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ วางแผน จัดทำ ปรับปรุง และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยนำหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน และศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นและนำไปจัดการเรียนรู้ได้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567, หน้า 14) ให้ความหมาย ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาออกแบบขึ้นอย่างมีระบบ โดย บูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง เข้ากับบริบท ความต้องการของ ชุมชน และความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อสร้างเสริมสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการวิชาการอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การวางแผนออกแบบ การนำหลักสูตร ไปใช้ และการประเมินผลปรับปรุง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการสร้างมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่ บูรณาการระหว่างมาตรฐานแกนกลางกับบริบทความต้องการของชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถนะและคุณลักษณะที่เหมาะสม สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการรับรู้และสร้างองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างทักษะ กระบวนการคิด และการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

พรพรรณ พินทุสมิต (2560, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ โดยครูผู้สอนมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม จัดกิจกรรมการเรียนการสอน บรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

สุวิมล ว่องวานิช (2560, หน้า 52) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบและสะท้อนความคิดของตนเองเพื่อให้รู้ว่าตนเองเรียนรู้อะไร เรียนรู้ได้อย่างไร และจะพัฒนาต่อไปได้อย่างไร

ประพันธ์ศิริ สุสุวดี (2561, หน้า 18) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนจากการถ่ายทอดเนื้อหา เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แวตตา ชุ่มอิม (2562, หน้า 18) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และเน้นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

ทิตินา แคมมณี (2563, หน้า 35) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นการที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

John Hattie (2023, pp. 10) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการสร้างสถานะที่การเรียนรู้นั้นมองเห็นได้ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้สอนมองเห็นการเรียนรู้ผ่านสายตาของผู้เรียนและผู้เรียนมองเห็นตัวเองเป็นครูของตนเอง โดยอาศัยการปฏิสัมพันธ์อย่างมีระบบและการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงวิธีการรับรู้ข้อมูลและการนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ (2566, หน้า 19) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปรับเปลี่ยนบทบาทครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการลงมือปฏิบัติจริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567, หน้า 15) ให้ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้สถานศึกษานำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มาใช้เป็นแกนหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ การลงมือปฏิบัติจริง การใช้ปัญหาเป็นฐาน และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดทักษะที่จำเป็นในอนาคต

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น คือการออกแบบประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทหลักในการสร้างความรู้ ผ่านการคิดขั้นสูงและการมีส่วนร่วมอย่างรอบด้าน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำกับและประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างยั่งยืน

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งเป็นตัววัด เช่น แบบทดสอบ การสังเกต หรือการตรวจผลงาน ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนไว้ดังนี้

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 27) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการกำหนดเกณฑ์ ระเบียบ เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงที่หลากหลายและเป็นธรรมชาติ เพื่อนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน การปรับปรุงการสอนของครู ตลอดจนการจัดทำระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้

Dylan William (2018, pp. 43) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการปฏิบัติทางการศึกษาจะถือว่าการประเมินเพื่อพัฒนา ก็ต่อเมื่อมีการรวบรวมตีความ และนำหลักฐานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนไปใช้โดยครู ผู้เรียน หรือเพื่อนร่วมชั้น เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับขั้นตอนต่อไปในการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 24) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พร้อมทั้งจัดให้มีเกณฑ์และระบบการเทียบโอนผลการเรียนที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม

แววตา ชุ่มอ้อม (2562, หน้า 19) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการกำหนดเกณฑ์ เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งการจัดวางระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นธรรม

ศิริชัย กาญจนวาสี (2562, หน้า 21) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับลักษณะของบุคคลหรือสิ่งของตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และนำข้อมูลนั้นมาตัดสินคุณค่าเพื่อการพัฒนาหรือการตัดสินผลการเรียน

Thomas R. Guskey (2020, pp. 7) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการเชิงระบบในการรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้เพื่อสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนา และการรายงานความสำเร็จที่มีความยืดหยุ่น ยุติธรรม เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเข้ากับเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ทิตินา แคมมณี (2563, หน้า 412) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการประเมินผลต้องมุ่งวัดสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติ โดยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปสู่มาตรฐานที่สูงขึ้น

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ (2566, หน้า 20) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการกำหนดเกณฑ์ ระเบียบ เครื่องมือ และวิธีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างเป็นระบบ หลากหลาย และครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ รวมทั้งการจัดระบบการเทียบโอนผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567, หน้า 19) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพจริง ใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ลดภาระการสอบที่ไม่จำเป็น รวมถึงการวางระบบเทียบโอนผลการเรียน ธนาคารหน่วยกิตและประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

สรุปได้ว่า การวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนในปัจจุบัน ไม่ได้เป็นเพียงการตัดสินผลการเรียนในเชิงสถิติเท่านั้น แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครูและผู้เรียนในการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับมาตรฐานใหม่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างกลไกการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาไว้ดังนี้

Michael Fullan (2016, pp. 86) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ตรวจสอบความก้าวหน้า และรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่มีความหมายมากกว่าการทำตามระเบียบจากภายนอก

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 29) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นการจัดวางระบบ กลไกการกำกับ ติดตาม และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และเตรียมความพร้อมสำหรับรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

พรพรรณ พินทุสมิต (2560, หน้า 16) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นการจัดวางระบบกลไกการส่งเสริม การควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินผลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 30) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดำเนินการตามแผน ประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพ และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ศิริชัย กาญจนวาสี (2562, หน้า 256) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลคุณภาพการศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในองค์กร เพื่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานและผลผลิต (คือตัวผู้เรียน) ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่สังคมยอมรับ

สุวิมล ว่องวาณิช (2562, หน้า 112) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่สถานศึกษาดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยเน้นการนำผลการประเมินมาวางแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

Christopher Bezzina (2021, pp. 12) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นความพยายามร่วมกันอย่างเป็นระบบของโรงเรียนในการสร้างสถานะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยใช้การเก็บข้อมูลหลักฐานอย่างต่อเนื่องมาเป็นฐานในการตัดสินใจเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

วิไลลักษณ์ ฐีกิจ (2566, หน้า 21) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นการจัดวางระบบ กลไก และกระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคูณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567, หน้า 23) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาเป็นการสร้างและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เป็นเนื้อเดียวกับกระบวนการบริหารจัดการตามปกติ (PDCA) มีการกำหนดเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามความเป็นจริง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการรับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มิใช่เพียงการเตรียมรับการประเมิน แต่เป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันโดยใช้ข้อมูลหลักฐานเป็นฐานในการพัฒนา เพื่อรับประกันว่าผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและบรรลุมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างแท้จริง

5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ เลือกรสรร และประยุกต์ใช้เครื่องมือ วิธีการ หรือระบบที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และทำให้เนื้อหาที่ซับซ้อนเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ดังนี้

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 31) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิต จัดทำ พัฒนา นวัตกรรม และนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอน

พรหมน พินทุสมิต (2560, หน้า 16) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิต จัดทำ พัฒนา และเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม รวมทั้งเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 36) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการส่งเสริมให้มีการเลือกใช้ ผลิต แห่่งเรียนรู้ และพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการส่งผ่านความรู้ของครูและการสืบค้นเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

จินตวีร์ คล้ายสังข์ (2562, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นกระบวนการออกแบบและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทั้งในรูปแบบวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ที่เชื่อมโยงเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ากับการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการ คิดและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21

Chris Dede (2020, pp. 15) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยขยายขีดความสามารถของมนุษย์ โดยการสร้างการเรียนรู้ แบบจมดิ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลและผู้อื่นในรูปแบบที่ไม่เคยทำได้มาก่อนใน ห้องเรียนปกติ

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2563, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สารสนเทศมาจัดระบบการเรียนรู้ โดยการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับบริบท เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาและ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

Hwang & Chien (2022, pp. 3) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ เช่น AI และ Metaverse เพื่อสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปรับตามความต้องการรายบุคคลและช่วยแก้ปัญหาการเรียนรู้ที่ซับซ้อน ผ่านสถานการณ์จำลองดิจิทัล

อัจศรา ประเสริฐสิน (2565, หน้า 60) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นวิธีการทางเทคนิค กิจกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ผู้สอนนำมาใช้ จัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่หรือพัฒนาต่อยอดจากสิ่งเดิม เพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนรู้ และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สูงขึ้น

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ (2566, หน้า 22) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการจัดทำ ผลิต พัฒนา นวัตกรรม สื่อ

การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาในทศวรรษนี้ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงตัวอุปกรณ์หรือวัสดุอุปกรณ์เท่านั้น แต่คือการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้อัจฉริยะที่บูรณาการเทคโนโลยีขั้นสูงเข้ากับกระบวนการออกแบบการสอนที่ยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับความท้าทายในโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3. หลักสัปปริสธรรม 7

หลักสัปปริสธรรม 7 หรือเรียกอีกชื่อว่า ธรรมของคณตี 7 ประการ เป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เน้นการเป็นคนดีที่ควรคบ โดยเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง ช่วยในการพัฒนาตนเองทั้งด้านความคิดและการกระทำ เพื่อเป็นคนที่ดีงามทั้งในสังคมและในทางธรรม ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในอัมมัญญสูตร ความว่า ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุประกอบด้วยธรรม 7 ประการ ได้แก่

1. อัมมัญญตา รู้หลักหรือรู้จักเหตุ
2. อัตถัญญตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล
3. อัตตัญญตา รู้จักตน
4. มัตตัญญตา รู้จักประมาณ
5. กาลัญญตา รู้จักกาลเวลา
6. ปริสัณญตา รู้จักชุมชน สังคม
7. บุคคลัญญตา รู้จักบุคคล

พระไตรปิฎกฉบับหลวง (2560, หน้า 222) กล่าวว่า หลักสัปปริสธรรม 7 มีดังนี้

1. อัมมัญญตา รู้หลักหรือรู้จักเหตุ
2. อัตถัญญตา รู้ความมุ่งหมายหรือรู้เหตุผล
3. อัตตัญญตา รู้จักตน
4. มัตตัญญตา รู้จักประมาณ
5. กาลัญญตา รู้จักกาลเวลา
6. ปริสัณญตา รู้จักชุมชน สังคม
7. บุคคลัญญตา รู้จักบุคคล

อริยสาวกเชื่อว่าเป็นผู้ประกอบด้วยสัปปุริสธรรม (ธรรมของสัตบุรุษ) 7 ประการ คือ

1. เป็นผู้มีศรัทธา คือเชื่อความตรัสรู้ของพระตถาคตว่า แม้เพราะเหตุนี้ๆ พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้นเป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้แจ้งโลก เป็นสารถีฝึกบุรุษที่ควรฝึก ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า เป็นศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้เบิกบานแล้ว เป็นผู้จำแนกพระธรรม

2. เป็นผู้มีหิริ คือ ละอายกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต ละอายต่อการถึงพร้อมแห่งอกุศลธรรมอันลามก

3. เป็นผู้มีโอตตปปะ คือ สะดุ้งกลัวกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต สะดุ้งกลัวต่อการถึงพร้อมแห่งอกุศลธรรมอันลามก

4. เป็นพหูสูต ทรงธรรมที่ได้สดับแล้ว สังสมธรรมที่ได้สดับแล้ว ธรรมเหล่าใดงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด ประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์ บริบูรณ์สิ้นเชิง ธรรมทั้งหลายเห็นปานนั้น อันท่านได้สดับมามาก ทรงจำไว้ได้ สังสมด้วยวาจาตามเพ่งด้วยใจ แทงตลอดด้วยดี ด้วยความเห็น

5. เป็นผู้ปรารภความเพียร เพื่อละอกุศลธรรม เพื่อถึงพร้อมแห่งกุศลธรรม มีความเข้มแข็ง มีความบากบั่นมั่นคง ไม่ทอดธุระในกุศลธรรมทั้งหลาย.

6. เป็นผู้มีสติ คือ ประกอบด้วยสติและปัญญาเครื่องรักษาตนอย่างยิ่ง ระลึกได้ตามระลึกได้ แม้ซึ่งกิจการที่ทำไว้แล้วนาน แม้ซึ่งถ้อยคำที่พูดไว้แล้วนาน.

7. เป็นผู้มีปัญญา คือ ประกอบด้วยปัญญา อันเห็นความเกิดและความดับอันเป็นอริยะ ชำแรกกิเลส ให้ถึงความสิ้นทุกข์โดยชอบ

ถวิล อรัญเวศ (2560, ออนไลน์) กล่าวว่า หลักสัปปุริสธรรม 7 ซึ่งประกอบด้วยการรู้เหตุ (ธัมมัญญตา) รู้ผล (อัตถัญญตา) รู้ตน (อัตตัญญตา) รู้ประมาณ (มัตตัญญตา) รู้กาลเวลา (กาลัญญตา) รู้ชุมชน (ปริสสัญญตา) และรู้บุคคล (ปุคคลโรปรัญญตา) แสดงให้เห็นถึงความลึกซึ้งในพระพุทธศาสนา ที่ให้ความสำคัญกับ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นคุณค่าของจริยธรรมที่ปรากฏในปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการพึ่งพาอาศัยกัน การพิจารณาด้วยเหตุผล ตลอดจนความเข้าใจในโลกและธรรมชาติ ถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้บริหารจัดการองค์กรที่ดี ในขณะที่หลักการบริหารสมัยใหม่มักเน้นเทคนิค วิธีการ การแสวงหากำไร และการแข่งขันตามแบบทุนนิยม เพื่อบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่หากผู้บริหารเลือกที่จะบูรณาการหลักการบริหารเชิงพุทธศาสตร์ (โดยเฉพาะหลักสัปปุริสธรรม 7) เข้ากับการดำเนินงานในปัจจุบัน ถือเป็นการเปิด มิติใหม่ของการบริหารที่ยั่งยืนและมั่นคง แนวทางนี้ไม่เพียงแต่จะ สร้างความเป็นธรรมและความโปร่งใส ต่อบุคคลหรือสังคมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างชาญฉลาด แต่ยังช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการบริหารงานอย่างยั่งยืน โดยเป็นรากฐานที่ช่วยให้นัก

บริหารสามารถจัดการองค์กรได้อย่างเป็นระบบ โดยมีคุณธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาตัดสินใจ ซึ่งเป็นการบริหารที่สามารถ คำนึงถึงทั้งคนและผลกำไรไปพร้อมกัน

พระมหาบุญช่วย ปญญาชิโร และคณะ (2561, หน้า 45) กล่าวว่า หลักสัปปริสธรรม 7 เป็นแนวทางในการสำรวจความพร้อมของผู้นำเพื่อสร้างประสิทธิภาพในงาน โดยเน้นที่การรู้จักวิเคราะห์เหตุปัจจัย (อัมมัญญา) และการวางเป้าหมายที่ชัดเจน (อัตถัญญา) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชา

กมลทิพย์ กสิการ (2563, หน้า 32) กล่าวว่า หลักสัปปริสธรรม 7 เป็นฐานในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความยั่งยืน ดังนี้

1. อัมมัญญา (รู้จักเหตุ) ผู้นำต้องรู้กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และ "เหตุ" ของปัญหาในองค์กรอย่างถ่องแท้
2. อัตถัญญา (รู้จักผล) การมองการณ์ไกล รู้ว่าเป้าหมาย ขององค์กรคืออะไร และการกระทำวันนี้จะส่งผลอย่างไรในอนาคต
3. อัตตัญญา (รู้จักตน) การทำ SWOT Analysis รู้จุดแข็งจุดอ่อนขององค์กรตนเอง ไม่ทำอะไรที่เกินตัว
4. มัตตัญญา (รู้จักประมาณ) การบริหารงบประมาณและทรัพยากรมนุษย์ให้พอดี ไม่ตึงหรือหย่อนเกินไป เน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง
5. กาลัญญา (รู้จักกาล) การบริหารเวลาและการเข้าทำธุรกิจหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจังหวะเวลา (Timing)
6. ปริสัญญญา (รู้จักชุมชน) การเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรและสังคมภายนอก (CSR) เพื่อให้องค์กรอยู่รอดในสังคม
7. บุคคลัญญา (รู้จักบุคคล) การใช้คนให้ถูกกับงาน (Put the right man on the right job) และการครองใจคน

พระมหาพงษ์สินธ์ ธีรจิตโต (โพธิ์คำ) (2564, น. 37) กล่าวว่า หลักสัปปริสธรรม 7 คือ หลักธรรมที่หล่อหลอมบุคคลให้เป็นสัตบุรุษ (คนดีมีคุณธรรม) และมีความสามารถในการดำเนินชีวิต และบริหารจัดการได้อย่างชาญฉลาด (คนเก่ง) ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

1. อัมมัญญา (รู้หลักการ) หมายถึง ความเข้าใจในเหตุผล หลักการความจริง หรือหลักเกณฑ์ แห่งความเป็นไปของสรรพสิ่ง รวมถึงหลักการที่จำเป็นในการก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ
2. อัตถัญญา (รู้เป้าหมาย/ผล) คือ การรู้จักความหมาย ความมุ่งหมาย หรือประโยชน์ที่แท้จริง ที่พึงประสงค์จากการกระทำ หรือการตระหนักถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากปฏิบัติการนั้นๆ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริง

3. อัตตัญญา (รู้จักตนเอง) หมายถึง การประเมินตนเองตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจากสถานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ ความถนัด และระดับของคุณธรรมที่มีอยู่

4. มัตตัญญา (รู้ประมาณ) คือ การรู้จักความพอดี หรือการกำหนดขอบเขตในการใช้จ่าย การบริโภค การทำงาน หรือการกระทำใด ๆ ได้อย่างเหมาะสม

5. กาลัญญา (รู้จักกาล) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเวลาที่เหมาะสม ในการประกอบกิจหรือปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการประมาณระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานนั้นๆ

6. ปริสัณญตา (รู้จักชุมชน/ที่ประชุม) คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจ บริบทของชุมชนหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงการรู้จักิริยาที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อกับกลุ่มชนหรือสังคมนั้นๆ

7. ปุคคลปรปรัญญา (รู้จักบุคคล) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ความแตกต่างของบุคคล ทั้งด้านอัธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการคบหา การมอบหมายงาน การดักเตือน ยกย่อง หรือการแนะนำสั่งสอน

ศศิธร ประสิทธิ์พร (2565, หน้า 78) กล่าวว่า สัปปริสธรรม 7 หมายถึง คุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยประกอบด้วยทักษะการประเมินตนเอง (อัตตัญญา) และการปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสังคมและบุคคล (ปริสัณญตา และ ปุคคลัญญา) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาตนมนุษย์

สรุปได้ว่า สัปปริสธรรม 7 หลักธรรมของสัตว์บุรุษหรือหลักเกณฑ์ของคณัติที่ใช้ในการดำเนินชีวิตและการบริหารจัดการอย่างมีสติและปัญญาในการใช้ชีวิต

2.4 การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7

การบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปริสธรรม 7 เป็นการประยุกต์ใช้หลักธรรมของ คณัติหรือธรรมของสุภาพบุรุษ" ในทางพุทธศาสนา มาเป็นแนวทางในการตัดสินใจและดำเนินงาน วิชาการ เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

สมศักดิ์ บุญปู (2562 หน้า 21) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปริสธรรม 7 ไว้ว่าเป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมของคณัติมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิชาการ เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติในแต่ละด้านดังนี้

1. อัมมัญญาตา (การรู้จักเหตุ) ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานวิชาการ กฎระเบียบ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างถ่องแท้ เพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์
2. อัตถัญญาตา (การรู้จักผล) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอย่างไร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นในระดับใด และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้จริง
3. อัตตัญญาตา (การรู้จักตน) การวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษา รู้ถึงจุดเด่นและจุดด้อยของทีมงานครูและทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อบริหารงานด้านวิชาการให้เหมาะสมกับขีดความสามารถของแต่ละบุคคล
4. มัตตัญญาตา (การรู้จักประมาณ) การบริหารจัดการงบประมาณและเวลาในงานวิชาการให้มีความพอดี ไม่จัดกิจกรรมมากเกินไปจนส่งผลกระทบต่อเวลาเรียนหลัก แต่เน้นที่คุณภาพและความคุ้มค่า
5. กาลัญญาตา (การรู้จักกาล) การรู้จักวางแผนการดำเนินงานวิชาการตามปฏิทินปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ทันทต่อเหตุการณ์ และมีการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนด
6. ปริสสัญญาตา (การรู้จักชุมชน) การเข้าใจบริบทและสังคมรอบสถานศึกษา เพื่อนำความต้องการของชุมชนมาบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษา และสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาวิชาการ
7. บุคคลัญญาตา (การรู้จักบุคคล) การคำนึงถึงความแตกต่างรายบุคคลของผู้เรียนและครู โดยส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อศักยภาพที่แตกต่างกันของนักเรียน

ทรงศักดิ์ จีระกวีบุญ และคณะ (2563, หน้า 102) กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคใหม่ (2026) คือการนำ หลักสัปปุริสธรรม 7 มาเป็นฐานคิดในการขับเคลื่อน ระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่แม่นยำ รู้กาล รู้บุคคล รู้ผล อันจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2560 หน้า 25) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ไว้ว่า สัปปุริสธรรม 7 เป็นระบบการคิดเชิงวิพากษ์และเชิงกลยุทธ์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำมาใช้ในการขับเคลื่อนงานวิชาการ ดังนี้

1. อัมมัญญาตา (การรู้จักหลักการ เหตุ) ในงานวิชาการ คือการรู้ หลักการ มาตรฐาน และกฎระเบียบของการศึกษาอย่างถ่องแท้ รวมถึงรู้เหตุแห่งปัญหาว่าคุณภาพการศึกษาที่ต่ำลงเกิดจากปัจจัยใด

2. อัตถัญญตา การรู้จักเป้าหมาย ผล การรู้ว่าผลลัพธ์สุดท้ายของการบริหาร วิชาการคือปัญญาของผู้เรียน ไม่ใช่แค่ตัวเลขผลสัมฤทธิ์ แต่คือการที่นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ได้จริง

3. อัตถัญญตา การรู้จักตน ผู้บริหารต้องประเมินสถานภาพของสถานศึกษา (SWOT Analysis) รู้จุดแข็งจุดอ่อนของครูและหลักสูตร เพื่อวางแผนพัฒนาได้ตรงจุด

4. มัตถัญญตา การรู้จักประมาณ พอดี การรู้จักความสมดุล เช่น การบริหาร สัดส่วนวิชาการกับกิจกรรม หรือการจัดภาระงานครูให้พอเหมาะ เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดจน คุณภาพการสอนลดลง

5. กาลัญญตา การรู้จักกาลเวลา การบริหารเชิงรุก รู้ว่าเวลาใดควรปรับปรุง หลักสูตร หรือเวลาใดควรนิเทศติดตามผล เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล

6. ปริสัญญุตตา การรู้จักสังคม กลุ่มบุคคล การเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรของ โรงเรียนและบริบทของชุมชน เพื่อให้งานวิชาการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

7. ปุคคลัญญุตตา การรู้จักบุคคล หัวใจของการบริหารคือ การใช้คน ผู้บริหาร ต้องรู้จักความถนัดของครูแต่ละท่าน และเข้าใจความแตกต่างรายบุคคลของนักเรียนเพื่อจัดการเรียนรู้ แบบเฉพาะเจาะจง

สิริธร ทวีโชติ (2563, หน้า 17) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ไว้ ว่าเป็นกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารใช้ หลักธรรมของสัตบุรุษหรือคนดี 7 ประการ มาเป็นแนวทางในการตัดสินใจและขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ธีมัญญุตตา (การรู้จักเหตุ) การเข้าใจในหลักการ กฎระเบียบ และ วัตถุประสงค์ของงานวิชาการอย่างถ่องแท้ เพื่อวางแผนงานได้อย่างถูกต้อง
2. อัตถัญญตา (การรู้จักผล) การคำนึงถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนเป็นสำคัญ รู้ว่าควรจัดกิจกรรมอย่างไรให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ
3. อัตถัญญตา (การรู้จักตน) การรู้จักศักยภาพและสถานะของโรงเรียน ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้นำทางวิชาการ
4. มัตถัญญตา (การรู้จักประมาณ) การบริหารทรัพยากร งบประมาณ และเวลา อย่างพอดี ไม่จัดการะงานวิชาการที่หนักเกินไปจนส่งผลเสียต่อขวัญกำลังใจของครู
5. กาลัญญตา (การรู้จักกาล) การรู้จักใช้เวลาอย่างเหมาะสม ปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
6. ปริสัญญุตตา (การรู้จักชุมชน) การเข้าใจบริบทท้องถิ่นและวัฒนธรรมของ ชุมชน เพื่อนำมาสร้างความร่วมมือและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม

7. บุคคลัญญาตา (การรู้จักบุคคล) การรู้จักคัดเลือกบุคคลากรให้เหมาะสมกับงาน (Put the right man on the right job) และการส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดเฉพาะบุคคล

พระมหาชุติพงษ์ หุตถสาร และคณะ (2564 หน้า 411) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยการครองตนและครองงานด้วยหลักสัปปริสธรรม 7 เพื่อให้เกิดความเลิศทางวิชาการอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. อัมมัญญาตา การรู้จักเหตุ ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจในเหตุแห่งการพัฒนาวิชาการ เช่น เข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอน เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2. อัตถัญญาตา การรู้จักผล การเล็งเห็นผลที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารงานวิชาการ มุ่งหวังให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีความพร้อมในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

3. อัตตัญญาตา การรู้จักตน การสำรวจสถานภาพและความพร้อมของโรงเรียน ทั้งด้านกำลังครู อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อให้สามารถดำเนินงานวิชาการได้ตามกำลังที่แท้จริง

4. มัตถัญญาตา การรู้จักประมาณ การรู้จักความพอดีในการบริหารจัดการ เช่น การจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสม การจัดสรรภาระงานให้ครูได้มีเวลาเตรียมการสอนอย่างเพียงพอ

5. กาลัญญาตา การรู้จักกาล การบริหารเวลาวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดตารางกิจกรรมและโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับช่วงเวลาการเรียนรู้ของนักเรียน

6. ปริสัณญตา การรู้จักชุมชน การเข้าใจบริบทและสังคมรอบข้าง เพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการเข้ากับงานวิชาการ ทำให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับของชุมชน

7. บุคคลัญญาตา การรู้จักบุคคล การส่งเสริมครูและบุคลากรตามความถนัด รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างรายบุคคลของผู้เรียน

วิไลลักษณ์ รุกิจ (2566 หน้า 45) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ไว้ว่าเป็นการนำหลักธรรมที่เป็นทางแห่งความสำเร็จของคนดีมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การตัดสินใจและการบริหารงานมีเหตุผล มุ่งผลลัพธ์ที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อัมมัญญาตา การรู้จักเหตุ คือการที่ผู้บริหารและครูเข้าใจในระเบียบข้อบังคับ หลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อวางแผนงานวิชาการได้อย่างถูกต้องตามหลักการ

2. อัตถัญญาตา การรู้จักผล คือการรู้จักเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการจากการจัดการศึกษา เช่น ความสำเร็จของผู้เรียน คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการประเมินผลที่สะท้อนคุณภาพที่แท้จริง

3. อัตตัญญา การรู้จักตน คือการตระหนักถึงศักยภาพ ความพร้อม และขีดความสามารถของสถานศึกษา ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างเหมาะสม

4. มัตตัญญา การรู้จักประมาณ คือการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างพอดี ไม่สร้างภาระงานที่หนักเกินไปแก่ครู หรือจัดกิจกรรมที่เกินกำลังของผู้เรียน แต่เน้นความสมดุลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. กาลัญญา การรู้จักกาล คือการบริหารเวลาวิชาการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การจัดทำตารางสอน การวัดผลประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย

6. ปริสัญญญา การรู้จักชุมชน คือการเข้าใจบริบทและพื้นฐานของชุมชนรอบสถานศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาทางวิชาการร่วมกัน

7. บุคคลัญญา การรู้จักบุคคล คือการรู้จักและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งในส่วนของครู (เพื่อมอบหมายงานตามความถนัด) และผู้เรียน เพื่อจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและศักยภาพรายบุคคล

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักสัปปริสธรรม 7 คือการเปลี่ยนจากระบบการสั่งการตามระเบียบเพียงอย่างเดียว มาเป็นการใช้ระบบการคิดเชิงกลยุทธ์และคุณธรรม เพื่อมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน โดยแบ่งการดำเนินงานดังนี้

1. มิติการวางแผนและเป้าหมาย

1.1 ธีมัญญา (รู้จักเหตุ) ผู้บริหารต้องแม่นยำในกฎระเบียบมาตรฐานการศึกษา และวิเคราะห์เหตุของปัญหาคุณภาพการศึกษาได้

1.2 อัตตัญญา (รู้จักผล) มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียนมากกว่าเพียงตัวเลขสถิติ คือการที่นักเรียนเกิดปัญญาและนำความรู้ไปใช้ได้จริง

2. มิติการประเมินสถานะและทรัพยากร

2.1 อัตตัญญา (รู้จักตน) การทำ SWOT Analysis เพื่อประเมินความพร้อมของงบประมาณ อุปกรณ์ และศักยภาพของครู

2.2 มัตตัญญา (รู้จักประมาณ) สร้างความสมดุลไม่จัดกิจกรรมมากเกินไปจนเบียดบังเวลาสอน และไม่สร้างภาระงานครูจนเกินขีดความสามารถ

3. มิติการบริหารเวลาและบริบทสังคม

3.1 กาลัญญา (รู้จักกาล) การบริหารเชิงรุกปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อโลกดิจิทัล และนิเทศติดตามงานตามวงจรที่เหมาะสม

3.2 ปริสัญญูตา (รู้จักชุมชน) บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง

4. มิติการบริหารคน

4.1 ปุคคลัญญูตา (รู้จักบุคคล) ถือเป็นหัวใจของการบริหาร คือการเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับความถนัดและการจัดการเรียนรู้แบบเฉพาะเจาะจงตามศักยภาพรายบุคคลของผู้เรียน

ตารางที่ 2. 2 แนวทางการประยุกต์ใช้การบริหารงานวิชาการกับสัปปุริสธรรม 7

สัปปุริสธรรม 7	ความหมาย	การประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการ
1. ฌัมมัญญูตา (รู้จักเหตุ)	รู้หลักการ กฎเกณฑ์ และหน้าที่	เข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และระเบียบการวัดผลประเมินผลอย่างถ่องแท้
2. อัถถัญญูตา (รู้จักผล)	รู้เป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการ	กำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจนและคาดการณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ควรจะเป็น
3. อัถตัญญูตา (รู้จักตน)	รู้จักกำลัง ความรู้ความสามารถของตน	ประเมินศักยภาพของสถานศึกษาและทรัพยากรที่มี เพื่อวางแผนงานวิชาการให้เหมาะสมกับกำลังคนและงบประมาณ
4. มัตตัญญูตา (รู้จักประมาณ)	ความพอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป	จัดตารางสอน โครงสร้างหลักสูตร และภาระงานครูให้มีความสมดุล ไม่ตึงหรือหย่อนเกินไปจนกระทั่งเสียคุณภาพ
5. กาลัญญูตา (รู้จักกาล)	รู้จักเวลาที่เหมาะสม	วางปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการให้ทันทั่วทั้งปี เช่น การนิเทศการสอนในช่วงที่เหมาะสม หรือการส่งผลการเรียนตามกำหนด
6. ปริสัญญูตา (รู้จักชุมชน)	รู้จักกลุ่มบุคคลและสภาพสังคม	เข้าใจบริบทของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
7. ปุคคลัญญูตา (รู้จักบุคคล)	รู้ความแตกต่างของแต่ละบุคคล	มอบหมายงานให้ครูตามความเชี่ยวชาญ และส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลให้นักเรียน

จากตารางที่ 2.2 แสดงให้เห็นว่าแนวทางการประยุกต์ใช้การบริหารงานวิชาการกับสัปปุริสธรรม 7 ที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยหลักพุทธบริหาร เพื่อกำกับทั้งวิธีการและจิตวิญญาณของการทำงานเริ่มจากการเข้าใจเหตุคือหลักสูตร มาตรฐานตัวชี้วัด เพื่อให้ได้ผลคือคุณภาพผู้เรียนที่ต้องการ หากผู้บริหารขาดสองข้อนี้งานวิชาการจะขาดทิศทางและไร้เป้าหมาย ผู้บริหารต้องมีความซื่อสัตย์ต่อทรัพยากรที่มีการรู้จักตนและรู้จักประมาณช่วยป้องกันการตั้งเป้าหมายที่เพ้อฝันเกินจริง การสั่งงานวิชาการที่ล้นมือจนครูไม่มีเวลาสอน และงานวิชาการต้องมีความยืดหยุ่นตามกาลเวลา สภาพสังคม และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารสมัยใหม่ที่เน้น การยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยผู้บริหารน้อมนำหลักสัปปุริสธรรม 7 ได้แก่ อัมมัญญาตา (รู้จักเหตุผล) อัตถัญญาตา (รู้จักประโยชน์) อัตตัญญาตา (รู้จักตนเอง) มาตัญญาตา (รู้จักประมาณ) กาลัญญาตา (รู้จักเวลา) ปริสาัญญาตา (รู้จักสภาพแวดล้อม) และบุคคลปิโรปรญญาตา (รู้จักจำแนกบุคคล) มาเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนด โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เริ่มจากการที่ผู้บริหาร รู้เหตุ (อัมมัญญาตา) ผ่านการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องถูกต้องตามระเบียบและนโยบายของ สพฐ. ควบคู่ไปกับการ รู้ผล (อัตถัญญาตา) โดยนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ในการดำเนินงาน ผู้บริหารยังประยุกต์ใช้ ความ รู้ตน (อัตตัญญาตา) ด้วยการมุ่งเน้นพัฒนาหลักสูตรที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์และต่อยอดจากทรัพยากรที่มีอยู่จริงในท้องถิ่นจังหวัดยโสธร พร้อมทั้งแสดงความ รู้ชุมชน (ปริสาัญญาตา) โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสถานศึกษา และท้ายที่สุดคือการ รู้กาล (กาลัญญาตา) ผ่านการกำกับดูแลให้มีการปรับปรุง ทบทวน และประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามวงจรระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การดำเนินการ โดยผู้บริหาร รู้เหตุ (อัมมัญญาตา) ผ่านการส่งเสริมให้ครูกำหนดและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น

ผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลัก พร้อมทั้ง รู้ผล (อัตถ์ญาณตา) โดยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์และการนำไปใช้ได้จริง และผู้บริหารยังใส่ใจในความ รู้บุคคล (บุคคลญาณตา) ด้วยการส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความถนัด ความสนใจ รวมถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ควบคู่กับการ รู้ประมาณ (มัตตญาณตา) ในการจัดสรรโครงสร้างเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียนให้อยู่ในสัดส่วนที่สมดุล เพื่อไม่ให้เกิดภาระแก่ผู้เรียนมากเกินไป และปิดท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลญาณตา) ผ่านการเข้าสู่วาระการนิเทศการสอนและการสะท้อนคิด เพื่อให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์แก่ครูผู้สอนตามจังหวะเวลาและโอกาสที่เหมาะสม

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (ธัมมญาณตา) ผ่านการกำหนดระเบียบและแนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้ง รู้ผล (อัตถ์ญาณตา) โดยจัดให้มีกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่น มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและค้ำถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านการปฏิบัติผู้บริหารคำนึงถึงความ รู้ประมาณ (มัตตญาณตา) โดยส่งเสริมให้ครูเลือกใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการ รู้บุคคล (บุคคลญาณตา) ด้วยการนำข้อมูลผลการประเมินมาจำแนกผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสอนซ่อมเสริมหรือการพัฒนาส่งเสริมต่อยอดศักยภาพได้ตรงจุด และปิดท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลญาณตา) ผ่านการสื่อสารและแจ้งผลการประเมินรวมถึงสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนให้ผู้ปกครองรับทราบอย่างรวดเร็ว สม่ำเสมอ และเป็นไปตามห้วงเวลาที่เหมาะสม

4. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (ธัมมญาณตา) ผ่านการวางระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีหลักการ โดยยึดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบทิศทางหลัก ควบคู่ไปกับการ รู้ตน (อัตถ์ญาณตา) ด้วยการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ที่สะท้อนผลการดำเนินงานและสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนอย่างตรงไปตรงมา โปร่งใส และไม่บิดเบือนข้อมูล ในระดับการบริหารจัดการบุคลากรและทรัพยากรผู้บริหารประยุกต์ใช้ความ รู้บุคคล (บุคคลญาณตา) โดยการสร้างความตระหนักรู้และปรับความคิดของบุคลากรทุกคนให้เข้าใจตรงกันว่า งานประกันคุณภาพไม่ใช่ภาระที่เพิ่มขึ้น แต่เป็นหน้าที่ปกติประจำหน้าที่รับผิดชอบ ผสานกับการ รู้ประมาณ (มัตตญาณตา) ในการวางแผนจัดสรรงบประมาณและ

ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างสมเหตุสมผล คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนามาตรฐาน การศึกษา และปิดท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลัญญตา) ผ่านการบริหารจัดการเวลาและการเตรียมความ พร้อมของสถานศึกษาในการรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) อย่างเป็นระบบ วางแผนเป็น ขั้นตอน และทันตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้

5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 หมายถึง การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ดำเนินการโดยผู้บริหาร รู้เหตุ (ธัมมัญญตา) ผ่านการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในบทบาทของสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างแท้จริง ควบคู่ ไปกับการ รู้ผล (อัตถัญญตา) ด้วยการส่งเสริมและผลักดันให้ครูผู้สอนผลิตรวมถึงประยุกต์ใช้สื่อการ สอนที่ทันสมัย เพื่อมุ่งหวังผลลัพธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการบริหารจัดการเทคโนโลยี บุคลากร และช่วงเวลา ผู้บริหารคำนึงถึงความ รู้ประมาณ (มัตตัญญตา) โดยการคัดเลือกและจัดสรรเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม สมเหตุสมผล สอดคล้องกับขนาดของโรงเรียนและงบประมาณที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งประยุกต์ใช้ ความ รู้บุคคล (ปุคคลัญญตา) ในการสำรวจและสนับสนุนครูผู้สอนตามระดับความสามารถหรือความ ถนัดด้านเทคโนโลยีเฉพาะบุคคล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาได้อย่างตรงจุด และปิดท้ายด้วยการ รู้กาล (กาลัญญตา) ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลของโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียน สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนได้ตามความสะดวกทุกที่ทุกเวลา อย่างยืดหยุ่นและไร้ ข้อจำกัด

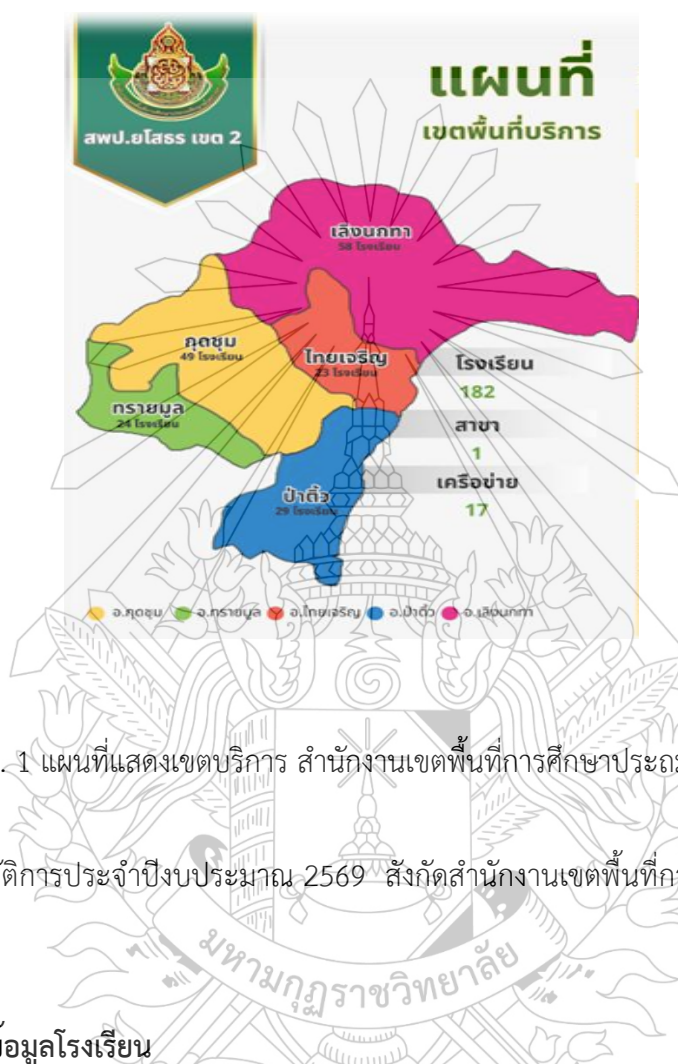
2.5 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

2.5.1. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ตั้งอยู่ที่ 382 หมู่ 8 ตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร 35140 เบอร์โทรศัพท์ 045-789477 เว็บไซต์ www.yst2.go.th มีพื้นที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนครอบคลุมใน 5 อำเภอ คือ อำเภอกุดชุม อำเภอเลิงนกทา อำเภอไทยเจริญ อำเภอป่าดัว และอำเภอรายมุล มีอาณาเขต ติดต่อกับอำเภอต่างๆ ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมุกดาหาร ทิศใต้ติดต่อกับ อำเภอเมืองจังหวัดยโสธร ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญ ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัด ร้อยเอ็ด

ปัจจุบัน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2568) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในเขตพื้นที่ จำนวน 182 โรงเรียน มีผู้บริหาร

สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 แบ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,249 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน และครูผู้สอน 1,084 คน (ที่มา กลุ่มสารสนเทศ ประจำปี 2568 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2)

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงเขตบริการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

(ที่มา : แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2569 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2)

2.5.2. ข้อมูลโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในเขตพื้นที่ จำนวน 182 โรงเรียน (ข้อมูลโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2) โดยแยกจำนวนโรงเรียนตามอำเภอ ได้ดังนี้

1)	อำเภอทรายมูล	24	โรงเรียน
2)	อำเภอกุดชุม	47	โรงเรียน
3)	อำเภอป่าติ้ว	29	โรงเรียน

4)	อำเภอเลิงนกทา	48	โรงเรียน
5)	อำเภอไทยเจริญ	23	โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาออกเป็นกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ชื่อว่าเครือข่ายโรงเรียน จำนวน 17 เครือข่าย กระจายตามพื้นที่อำเภอต่างๆ ดังนี้

1. อำเภอกุศุม มีโรงเรียนจำนวน 45 โรงเรียน แบ่งเป็น 4 เครือข่าย คือเครือข่าย
ดังนี้

1.1	เครือข่ายกุศุมโนนเปือย	จำนวน 11 โรงเรียน
1.2	เครือข่ายค่าน้ำสร้าง	จำนวน 12 โรงเรียน
1.3	เครือข่ายก้ามแม่นาโส	จำนวน 11 โรงเรียน
1.4	เครือข่ายโพนงามห้วยแก้ง	จำนวน 11 โรงเรียน

2. อำเภอเลิงนกทา มีโรงเรียนจำนวน 79 โรงเรียน แบ่งเป็น 5 เครือข่าย คือ
เครือข่ายดังนี้

2.1	เครือข่ายเลิงนกทาสสามแยก	จำนวน 13 โรงเรียน
2.2	เครือข่ายห้องแซงกุดเชียงหมี	จำนวน 11 โรงเรียน
2.3	เครือข่ายสวาทบุ่งคำ	จำนวน 12 โรงเรียน
2.4	เครือข่ายศรีแก้วสร้างมิ่ง	จำนวน 11 โรงเรียน
2.5	เครือข่ายกุดแห่โคกสำราญ	จำนวน 12 โรงเรียน

3. อำเภอไทยเจริญ มีโรงเรียนจำนวน 25 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 เครือข่าย คือ
เครือข่ายดังนี้

3.1	เครือข่ายไทยเจริญ	จำนวน 8 โรงเรียน
3.2	เครือข่ายคำเตย	จำนวน 9 โรงเรียน
3.3	เครือข่ายสมผอ	จำนวน 8 โรงเรียน

4. อำเภอป่าต้ว มีโรงเรียนจำนวน 26 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 เครือข่าย คือ
เครือข่ายดังนี้

4.1	เครือข่ายป่าต้ว	จำนวน 10 โรงเรียน
4.2	เครือข่ายกระจาย	จำนวน 8 โรงเรียน
4.3	เครือข่ายเซียงเพ็ง	จำนวน 8 โรงเรียน

5. อำเภอทรายมูล มีโรงเรียนจำนวน 17 โรงเรียน แบ่งเป็น 2 เครือข่าย คือ
เครือข่ายดังนี้

5.1. เครือข่ายทรายมูล

จำนวน 10 โรงเรียน

5.2. เครือข่ายดงมะไฟ

จำนวน 7 โรงเรียน

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลจำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	อำเภอภูพาน	อำเภอวังเมรุ	อำเภอไทยเจริญ	อำเภอป่าตอง	อำเภอทรายมูล	รวมจำนวนโรงเรียน
เล็ก	1 - 119	33	43	19	21	18	134
กลาง	120 - 499	12	15	6	5	6	44
ใหญ่	500 คนขึ้นไป	1	1	0	1	1	4
รวม		46	59	25	27	25	182

ที่มา : กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ปีการศึกษา 2568

2.5.3. จำนวนบุคลากร

บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,249 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน และครูผู้สอน 1,084 คน (ข้อมูลครูและบุคลากร กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2568)

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลบุคลากรแยกตามสายงานผู้บริหารและสายผู้สอน

ประชากร ในอำเภอ	ประชากร(คน)		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
กุฉินท	42	278	320
เลิงนกทา	53	365	418
ไทยเจริญ	23	142	165
ป่าดัว	25	158	183
ทรายมูล	22	141	163
รวม	165	1,084	1,249

ที่มา : กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ปีการศึกษา 2568

2.5.4. วิสัยทัศน์ (Vision)

องค์กรชั้นนำ นวัตกรรมแนวหน้า พัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐาน
พหุปัญญาและวิถีอีสาน สู่วิถีอีสาน

2.5.5 พันธกิจ (Mission)

2.5.5.1. พัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความ
ปลอดภัย และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable
Development Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5.5.2. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทาง
การศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2.5.5.3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตาม
ศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตาม
หลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานพหุปัญญาและวิถีอีสาน

2.5.5.4. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญ
ในการจัดการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มให้มีสมรรถนะ ตาม
มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ

2.5.5.5. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อเป็นองค์กรชั้นนำนวัตกรรมแนวหน้า พัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานพหุปัญญาและวิถีอีสาน สู่วิถีความเป็นหนึ่ง

2.6 เป้าประสงค์ (Goal)

2.6.1. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และรองรับวิถีชีวิตใหม่ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการมีสุขภาวะที่ดี

2.6.2. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.6.3. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันและเด็กด้อยโอกาส ได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเต็มตามศักยภาพ

2.6.4. ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาค มีคุณภาพ ตามมาตรฐาน สอดคล้องกับศักยภาพ ให้เป็นผู้มีสมรรถนะทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ บนพื้นฐานพหุปัญญาและวิถีอีสาน

2.6.5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีมีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู

2.6.6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นองค์กรชั้นนำนวัตกรรมแนวหน้า พัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานพหุปัญญาและวิถีอีสาน สู่วิถีความเป็นหนึ่ง

2.7 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานพหุปัญญาและวิถีอีสาน

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาบนพื้นฐานพหุปัญญาและวิถีอีสาน

2.8 ภารกิจ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 มีภารกิจหลักในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา ประถมวัยและประถมศึกษาในเขตพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบายหลัก บริหารจัดการงบประมาณ การศึกษาพัฒนาหลักสูตร และส่งเสริมคุณภาพสถานศึกษารัฐและเอกชน นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากร และพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ยโสธร เขต 2 มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของ ท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนด ซึ่งมีภารกิจบทบาทและอำนาจ หน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนด ดังนี้

1. มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ใน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของ หลักสูตรการศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษารวมกับสถานศึกษา
- 3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

2. ข้อ 5 แห่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา พ.ศ.2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่ การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้น พื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและ หน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาใน
เขตพื้นที่การศึกษา
- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขต
พื้นที่การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาใน
เขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อ
ส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขต
พื้นที่การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน
ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา
ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ
และคณะทำงานด้านการศึกษา
- 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้ง
ภาครัฐ เอกชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2, 2568)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ บุญปู (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่าระดับการปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านธัมมัญญาตา (การรู้หลัก) โดยผู้บริหารเน้นการทำความเข้าใจระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างเคร่งครัด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือด้าน อัตถัญญาตา (การรู้ความมุ่งหมาย) ซึ่งสะท้อนถึงการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ผลการเปรียบเทียบสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันมีมุมมองต่อด้าน บุคคลัญญาตา (การรู้บุคคล) และ ปริสสัญญาตา (การรู้ชุมชน) ที่แตกต่างกัน

อัมรินทร์ เล็งคำ และ บุญธิดา เทวพิทักษ์ (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 8 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละหลัก พบว่า หลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักอัตถัญญาตา การรู้ตน รองลงมา คือ หลักกาลัญญาตา การรู้จักเวลา และต่ำสุด คือ หลักปริสสัญญาตา การรู้ชุมชน 2. แนวทางการพัฒนา 1) ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักเกณฑ์ในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างชัดเจน 3) ผู้บริหารปฏิบัติตนแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำได้เหมาะสม 4) ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อองค์ประกอบหรือปัจจัยของงานที่เกี่ยวข้อง 5) ผู้บริหารสามารถจัดการเวลาในการดำเนินงานได้อย่างคุ้มค่า 6) ผู้บริหารสามารถจัดการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สังคมได้อย่างเหมาะสม 7) ผู้บริหารมีวิธีสัมพันธ์ไม่ตรีด้วย วาจา ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้สุภาพเหมาะสม

จุฑารัตน์ ทศไกร (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ของสถานศึกษาขนาดเล็กมีการดำเนินการที่เข้มแข็งในด้านหลักสูตรและการเรียนรู้ มีการพัฒนาหลักสูตร 8 กลุ่มสาระ และเน้นการ นิเทศภายใน เพื่อปรับปรุงการสอนสื่อและการประเมินครูพัฒนาทักษะการผลิตสื่อเทคโนโลยี และใช้การวัดผลเพื่อพัฒนามากกว่าแค่การตัดสินผลระบบประกันคุณภาพ มีโครงสร้างและตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนเพื่อรองรับการตรวจสอบ และแนวทางการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นแนวทางการ

ปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 1. ธีรมัญญูตา รู้เหตุ รู้ระเบียบและขั้นตอนงานวิชาการอย่างแม่นยำ เพื่อวางแผนการนิเทศได้ถูกต้อง 2. อุตัญญูตา รู้ผล กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการนิเทศติดตามให้ชัดเจนว่าต้องการเห็นอะไร 3. อุตัญญูตา รู้ตน ผู้บริหารวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยตนเอง และกระตุ้นให้ครูมีความรับผิดชอบต่อนักเรียน 4. มัตตัญญูตา รู้ประมาณ บริหารงบประมาณ และทรัพยากรที่มีจำกัด ตามบริบทโรงเรียนขนาดเล็ก ให้คุ้มค่า ประหยัด 5. กาลัญญูตา รู้กาลวางแผน ปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบในเวลาที่เหมาะสม ไม่เบียดบังเวลาสอนเกินจำเป็น 6. ปริสัญญูตา รู้ชุมชน บริหารงานวิชาการให้เข้ากับบริบทสังคม และดึงเครือข่ายชุมชนมาช่วยพัฒนาวิชาการ 7. บุคคลัญญูตา รู้บุคคล ยึดหลัก Put the right man on the right job มอบหมายงานนิเทศตามความถนัดของครู

ชลารณ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศอายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

นพณัฐ เบ้าทอง และคณะ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้านมีความเห็นแตกต่างกัน 3) แนวทางการใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธัมมัญญูตา ควรจัดทำมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 2) การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิตถัญญูตา ควรเป็นต้นแบบพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ 3) การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิตถัญญูตา ควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วม

ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ 4) การบริหารสถานศึกษาตามหลักมัตตัญญูตา ควรส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 5) การบริหารสถานศึกษาตามหลักกาลัญญูตา ควรมีการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 6) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัสญญูตา ควรสร้างและพัฒนา เครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ 7) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปุคคัลญญูตา ควรพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ (2566). ได้ทำวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก สปัจริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายภาคตะวันออก ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับ การปฏิบัติ โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายภาคตะวันออก มีการบริหารงาน วิชาการตามหลักสปัจริสธรรม 7 อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมักจะเป็นด้าน ธัมมัญญูตา (การรู้หลักการ กฎระเบียบ) และ อตถัญญูตา (การรู้เป้าหมายของหลักสูตร) 2. ผลการวิเคราะห์ราย ด้าน หลักสปัจริสธรรม 7 กับงานวิชาการ ธัมมัญญูตา (รู้เหตุ) ผู้บริหารมีความเข้าใจในมาตรฐาน การศึกษา นโยบาย และตัวชี้วัดของหลักสูตรอย่างชัดเจน อตถัญญูตา (รู้ผล) มีการวางแผนที่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ อตตัญญูตา (รู้ตน) ผู้บริหารรู้จักศักยภาพและ ขีดความสามารถของสถานศึกษาตนเอง นำไปสู่การจัดสรรงานวิชาการที่เหมาะสม มัตตัญญูตา (รู้ประมาณ) มีการบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณด้านสื่อการสอนได้อย่างคุ้มค่า กาลัญญูตา (รู้กาล) การจัดตารางสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ปัจจุบัน ปรัสญญูตา (รู้ชุมชน) มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับชุมชนและท้องถิ่น ปุคคัลญญูตา (รู้บุคคล) การส่งเสริมครูให้ได้รับการพัฒนาตรงตามสาขาความถนัด และเข้าใจความ แตกต่างรายบุคคลของผู้เรียน 3. แนวทางการพัฒนา ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางสำคัญคือ ควรเน้นการ พัฒนาด้านปุคคัลญญูตา และปรัสญญูตาให้มากขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการ จัดเก็บข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีความแม่นยำและตอบสนองความ ต้องการของนักเรียนและชุมชนได้อย่างแท้จริง

2.7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Sufean Hussin and Saleh Al Abri (2015) ได้ทำวิจัยเรื่องความต้องการพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาบริบทของการปฏิรูปการศึกษา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในบริบทของการปฏิรูปการศึกษา ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและพฤติกรรมการบริหาร เพื่อวิเคราะห์บทบาทของหลักสัปปุริสธรรม 7 ในฐานะเครื่องมือกำกับธรรมาภิบาล มุ่งเน้นการศึกษาวิธีการนำหลักธรรมมาใช้เพื่อสร้างความสมเหตุสมผลและความโปร่งใสในโรงเรียน และเพื่อเสนอแนวทางการเปลี่ยนผ่านระบบการบริหารสถานศึกษา จากระบบที่ยึดอำนาจเป็นตัวตั้งไปสู่ระบบที่ยึดความถูกต้องและศรัทธาเป็นตัวตั้ง โดยการใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคคลเป็นกลไกหลักผลการศึกษาพบว่าผลการวิจัยพบว่าหลักสัปปุริสธรรม 7 สามารถทำหน้าที่เป็นเครื่องมือกำกับธรรมาภิบาลในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยช่วยให้การบริหารงานมีความสมเหตุสมผลผ่านหลักธัมมัญญาและอัทธัญญา (รู้เหตุ-รู้ผล) และสร้างการมีส่วนร่วมผ่านหลักปริสัญญตาและปุคคลัญญาตา (รู้ชุมชน-รู้บุคคล) ซึ่งหลักธรรมเหล่านี้จะช่วยเปลี่ยนผ่านสถาบันการศึกษาจากระบบที่ยึดอำนาจเป็นตัวตั้งไปสู่ระบบที่ยึดความถูกต้องและศรัทธาเป็นตัวตั้ง เมื่อพิจารณางานวิจัยทั้งสองร่วมกัน จะเห็นได้ว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวนโยบายเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับวิธีการที่ผู้บริหารเลือกใช้ในการขับเคลื่อนคนและทรัพยากร

Siriwong, P. (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Buddhist Leadership Style for Academic Administration in the 21st Century งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและนำเสนอรูปแบบภาวะผู้นำเชิงพุทธที่เหมาะสมกับการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเข้ากับทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลกในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาและปราชญ์ทางพุทธศาสนา เพื่อสังเคราะห์แบบจำลองภาวะผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า สัปปุริสธรรม 7 คือหัวใจสำคัญของภาวะผู้นำที่ประสบความสำเร็จในยุคศตวรรษที่ 21 โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (ธัมมัญญาตา - อัทธัญญาตา) ผู้นำในยุค 21st Century ต้องมีวิสัยทัศน์ที่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุ (เช่น นโยบาย เทคโนโลยี) และผล (คุณภาพผู้เรียน) ได้อย่างแม่นยำ 2. การบริหารตนเองและองค์กร (อัทธัญญาตา - มัตตัญญาตา) ผู้นำต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ รู้จักจุดแข็งขององค์กร และใช้ทรัพยากร/เทคโนโลยีอย่างพอเหมาะและคุ้มค่าที่สุด 3. การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสังคม (กาลัญญาตา - ปริสัญญตา - ปุคคลัญญาตา) คือความสามารถในการตัดสินใจที่ถูกที่ ถูกเวลา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติ และการบริหารความหลากหลายรายบุคคล

Brophy, J. (2016) ได้ทำวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเมืองฮาร์ทฟอด ประเทศสหรัฐอเมริกา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนางานวิชาการโดยเน้นการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เนื่องจากครูนั้นมีหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากงานสอน จึงไม่มีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อ และไม่มีความชำนาญในการจัดทำสื่อในคอมพิวเตอร์

Dhammasaro, P., et al. (2020) ได้ทำวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้พุทธธรรมเพื่อการบริหารจัดการสถาบันการศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่จำเป็นและเหมาะสมต่อการบริหารจัดการสถาบันการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม (โดยเฉพาะสัปปริสธรรม 7) ในการสร้างธรรมาภิบาลภายในสถานศึกษา และเพื่อเสนอรูปแบบการตัดสินใจของผู้บริหารที่ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมตามมาตรฐานจริยธรรมพุทธศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลผู้บริหารใช้ ฉันทมัญญา รู้เหตุ และอัตถิภาวะ รู้ผล เพื่อวิเคราะห์นโยบายวิชาการ ทำให้การตัดสินใจตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลจริง ไม่ใช่ความรู้สึกส่วนตัว การสร้างการมีส่วนร่วม การประยุกต์ใช้ ปริสญาณตา รู้ชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาเปิดรับความคิดเห็นจากผู้ปกครองและชุมชน ทำให้แผนพัฒนาวิชาการสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ หลักอัตถิภาวะ รู้ตน ช่วยให้ผู้บริหารตระหนักในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนเอง นำไปสู่การบริหารงานวิชาการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล

Fatimah et al. (2024) ได้ทำวิจัยเรื่องการบูรณาการค่านิยมพุทธเข้าสู่การบริหารจัดการศึกษาเพื่อความยั่งยืนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน บทบาทของปริสญาณตา ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบูรณาการค่านิยมพุทธเข้าสู่การบริหารจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างที่ยั่งยืนผ่านการบริหารจัดการที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่าหลักปริสญาณตา การรู้จักชุมชน เป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดว่า ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น ปริสญาณตาช่วยให้ผู้บริหารสามารถดึงภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ตอบโจทย์บริบทจริงของพื้นที่ ผลลัพธ์จากการบริหารจัดการในลักษณะนี้ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ระหว่างคนในชุมชนกับสถานศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่ความยั่งยืนของสถาบันการศึกษาในระยะยาว นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการบริหารที่ละเลยหลักการรู้ชุมชนมักนำไปสู่ความขัดแย้งและความไม่สอดคล้องระหว่างการจัดการเรียนรู้กับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน

Porthong & Kongchuay (2026) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาพุทธภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ 3 ประการสำคัญ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของพุทธภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการสำรวจบทบาทของหลักสัปปริสธรรม 7 ที่เชื่อมโยงกับทักษะการคิดสร้างสรรค์และการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. เพื่อพัฒนาหลักเกณฑ์และรูปแบบ พุทธภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางเฉพาะสำหรับการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ให้มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการบริหาร เพื่อทดสอบว่าเมื่อผู้บริหารนำพุทธภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไปใช้แล้ว ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการและความพึงพอใจของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างไร ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาไว้ 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

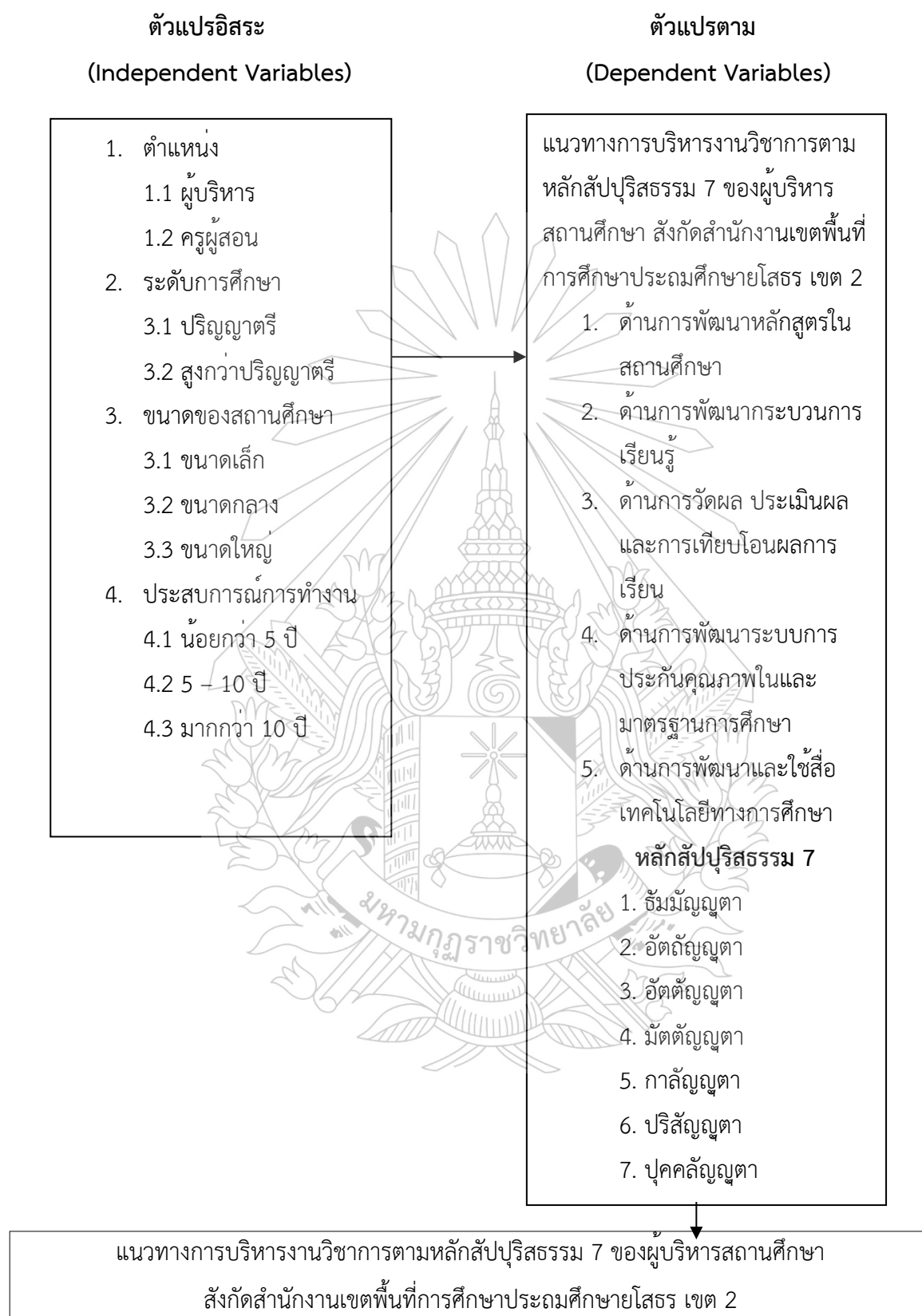
3.1 ระดับการปฏิบัติงานวิชาการ ผลการวิจัยระบุว่าสถานศึกษาที่มีการประยุกต์ใช้พุทธภาวะผู้นำ หลักสัปปริสธรรม 7 มีระดับการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และด้านการนิเทศ อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญ

3.2 องค์ประกอบที่โดดเด่น หลักธัมมัญญา การรู้จักเหตุและอรรถธัมมัญญา การรู้จักผล ถูกยกให้เป็นตัวแปรทำนายความสำเร็จในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์วิชาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

3.3 ความพึงพอใจและประสิทธิผล การใช้หลักมัตตัญญา การรู้จักประมาณ ในการจัดการงานครู และบุคคลัญญา การรู้จักบุคคล ในการจัดทีมงาน ช่วยลดความขัดแย้งในองค์กรและเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครูได้จริง โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของบุคลากรอยู่ในระดับสูงสุด

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ไม่ได้เป็นเพียงข้อปฏิบัติทางจริยธรรม แต่เป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการที่บูรณาการระหว่างหลักการศึกษาและพุทธบริหารศาสตร์ได้อย่างลงตัว งานวิจัยที่ผ่านมาพิสูจน์ให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมของสัตบุรุษเป็นเข็มทิศในการตัดสินใจ จะช่วยลดอคติในการบริหารและสร้างระบบประกันคุณภาพที่เข้มแข็งจากภายใน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นสำคัญจากการสังเคราะห์ดังกล่าว มาเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนา/ประเมิน (เลือกตามวัตถุประสงค์ของคุณ) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแห่งนี้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเลิศทั้งในด้านประสิทธิภาพของครูและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนสืบไป

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2. 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 แบ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,249 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 165 คน และครูผู้สอน 1,084 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 , ข้อมูลพื้นฐานการศึกษาปี 2568)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 คน และครูผู้สอน จำนวน 258 คน รวมทั้งสิ้น 297 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ได้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ยโสธร เขต 2

ขนาด สถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	
เล็ก	134	402	536	32	96	128
กลาง	27	532	559	6	127	133
ใหญ่	4	150	154	1	35	36
รวม	165	1,084	1,249	39	258	297

3.1.3. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็น
เลิศด้านการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ปีการศึกษา 2568 โดยการคัดเลือกจากผู้บริหาร
จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.2.1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งการศึกษา ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์
การทำงาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานวิชาการตาม
หลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร
เขต 2 จำแนกคำถามออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒน
กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา
ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1970,
p. 95) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แบ่งเป็นเกณฑ์ระดับการดำเนินการ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดย
ค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	มาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	น้อยที่สุด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
ดังนี้

3.3.1. แบบสอบถาม

1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงาน
วิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายโสธร เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวทางการบริหารงาน
วิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด 5 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร
ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผล
การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนา
และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ
ลิเคอร์ท (Likert)

4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ
พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

5) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว
นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องของ
เครื่องมือ ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย ตามเกณฑ์ของการ
ประเมิน ดังรายชื่อของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ 1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมฆไธสง 2) พระครูชัย
รัตนกร, ดร. 3) นางพงศ์ผกา บัวหอม 4) นายฉัตรชัย ขุนหอม 5) นางสาวสุจิราภรณ์ เกาศรี

โดยกำหนดหลักเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงคและนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย (IOC : Index of item objective congruence) โดยใช้สูตร Rovinelli และ Hambleton (1977) ผลของค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค และนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย (IOC : Index of item objective congruence) โดยเลือกคำถามที่มีค่าดัชนี อยู่ระหว่าง 0.50-1.00

7) นำแบบสอบถามจากการนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.3.2. แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยกำหนดประเด็นสำคัญ โดยการนำผลการวิเคราะห์การวิจัยเชิงปริมาณมาใช้เป็นประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 5 คน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

3.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เสนอขออนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 กับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเองผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.4.3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.4.4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารกลุ่มเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวน 5 คน และสรุปผลแนวทางการพัฒนา โดยวิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ และทำการแยกประเด็นคำตอบดังกล่าวให้เป็นหมวดหมู่แล้วอธิบายเป็นความเรียง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.5.1 ตรวจสอบวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับ	น้อยที่สุด

3.5.3 ทำการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ที่ต่างกัน ด้วยการทดสอบค่า t-test (Independent) ในการเปรียบเทียบตัวแปร 2 กลุ่ม

3.5.4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความต่างของการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยใช้ค่า F-test (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

3.5.5. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาเพื่อทำการแยกประเด็นคำตอบดังกล่าวให้เป็นหมวดหมู่แล้วอธิบายเป็นความเรียง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.6.1.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยอาศัยดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.6.1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.6.2 สถิติพื้นฐาน

3.6.2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 122)

$$P = \frac{\sum X \times 100}{N}$$

P แทน ค่าร้อยละ

$\sum X$ แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N cmo จำนวนประชากร

3.6.2.2 ค่าเฉลี่ย (X) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 122)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fX$ แทน ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N แทน จำนวนประชากร

3.6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 122)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนตัวอย่าง

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.6.3.1. การทดสอบค่า t-test ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูล t-test ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรที่ศึกษาของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ด้วยการทดสอบค่า t - test (Independent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 149–151)

3.6.3.2. การทดสอบค่า F-test (One Way ANOVA) ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูล F-test (One -way ANOVA) ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ถ้าพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้สูตรของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้เสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม (F-test)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
Sig	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant level)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตอนที่ 5 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ข้อมูลในการวิเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นภาพรวมแล้วนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 297 คน ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4. 1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	39	13.10
2. ครู	258	86.90
รวม	297	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	128	43.10
2. สูงกว่าปริญญาตรี	169	56.90
รวม	297	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก	128	43.10
2. ขนาดกลาง	133	44.78
3. ขนาดใหญ่	36	12.12
รวม	297	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	93	31.30
2. 5-10 ปี	63	21.20
3. มากกว่า 10 ปี	141	47.50
รวม	297	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 ครู จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 ขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 44.78 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 และมีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30, 5 - 10 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20, มากกว่า 10 ปี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 4.2 - 4.7

ตารางที่ 4. 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปุริสธรรม 7	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.13	0.74	3	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.18	0.72	1	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน	4.11	0.82	4	มาก
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.14	0.80	2	มาก
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.09	0.75	5	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	0.77	-	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมและรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.72) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.80) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.74) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.82) และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 0.75)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตาม
หลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบายของสพฐ. (ธัมมัญญา - รุห์ต)	4.38	0.74	1	มาก
2	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับนักเรียน (อรรถัญญา - รุห์ผล)	4.02	0.67	3	มาก
3	ผู้บริหารการพัฒนาหลักสูตรเน้นอัตลักษณ์และทรัพยากรที่มีอยู่จริงในท้องถิ่นยโสธร (อรรถัญญา - รุห์ตน)	4.00	0.78	4	มาก
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองร่วมวิพากษ์หลักสูตรสถานศึกษา (ปริสัญญา - รุห์ชุมชน)	3.97	0.82	5	มาก
5	ผู้บริหารมีการปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรตามวงรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ (กัลญญา - รุห์กาล)	4.27	0.70	2	มาก
รวมเฉลี่ย		4.13	0.74	-	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบายของ สพฐ. (ธัมมัญญาตา - รู่เหตุ) ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรตามวงรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ (กัลญญาตา - รู่กาล) ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองร่วมวิพากษ์หลักสูตรสถานศึกษา (ปริสัญญาตา - รู่ชุมชน) ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ข้อ	ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (ธัมมัญญาตา - รู่เหตุ)	4.21	0.67	2	มาก
2	ผู้บริหารสนับสนุนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ (อรรถัญญาตา - รู่ผล)	4.10	0.69	5	มาก
3	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนจัดการเรียนรู้ตาม ความถนัดและความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล (บุคคลัญญาตา - รู่บุคคล)	4.16	0.72	4	มาก
4	ผู้บริหารจัดสรรเวลาเรียนและกิจกรรมเสริม นอกห้องเรียน ให้มีความสมดุล ไม่สร้างภาระแก่ผู้เรียนเกินไป (มัตตัญญาตา - รู่ประมาณ)	4.25	0.81	1	มาก

ตารางที่ 4. 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
5	ผู้บริหารนิเทศการสอนโดยเน้นการให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์ตามจังหวะเวลาที่เหมาะสม (กัลยาณูตา - รู้กาล)	4.16	0.71	3	มาก
รวมเฉลี่ย		4.18	0.72	-	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารจัดสรรเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียน ให้มีความสมดุล ไม่สร้างภาระแก่ผู้เรียนเกินไป (มัตตัญญูตา - รู้ประมาณ) ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (อัมมัญญูตา - รู้เหตุ) ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ (อัตถัญญูตา - รู้ผล) ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4. 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตาม
หลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการ
เทียบโอนผลการเรียน

ข้อ	ด้านการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	ผู้บริหารกำหนดระเบียบการ วัดผลประเมินผลที่โปร่งใส ชัดเจน และเป็นไปตามเกณฑ์ กระทรวงศึกษาธิการ (อัมมัญญาตา - รุห์เตตุ)	4.06	0.79	5	มาก
2	ผู้บริหารนำผลการประเมินมาใช้ ในการจำแนกนักเรียนเพื่อการ ซ่อมเสริมหรือพัฒนาต่อยอด (บุคคลัญญาตา - รุห์บุคคล)	4.11	0.83	4	มาก
3	ผู้บริหารมีกระบวนการเทียบโอน ผลการเรียนที่ยืดหยุ่น และ คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของ ผู้เรียน (อิตัญญาตา - รุห์ผล)	4.12	0.81	2	มาก
4	ผู้บริหารใช้เครื่องมือวัดผลที่ หลากหลายและเหมาะสมกับ ระดับความสามารถของนักเรียน แต่ละกลุ่ม (มัตตัญญาตา รุห์ประมาณ)	4.11	0.81	3	มาก
5	ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินและ พัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบ อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ (กาลัญญาตา - รุห์กาล)	4.14	0.84	1	มาก
รวมเฉลี่ย		4.11	0.82	-	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.82) เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินและพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ (กาลัญญาตา - รู้กาล) ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่น และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน (อัตถัญญาตา - รู้ผล) ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.81) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลที่โปร่งใส ชัดเจน และเป็นไปตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ (ธัมมัญญาตา - รู้เหตุ) ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.79)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	ผู้บริหารวางระบบการประกันคุณภาพภายในโดยยึดมาตรฐานการศึกษาชาติเป็นหลัก (ธัมมัญญาตา - รู้เหตุ)	4.13	0.82	4	มาก
2	ผู้บริหารจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนสภาพจริงของโรงเรียนโดยไม่บิดเบือนข้อมูล (อัตถัญญาตา - รู้ตน)	4.08	0.84	5	มาก
3	ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพว่าเป็นหน้าที่ปกติ (บุคคัลัญญาตา - รู้บุคคล)	4.17	0.78	2	มาก
4	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอย่างคุ้มค่า (มัตตัญญาตา - รู้ประมาณ)	4.13	0.81	3	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
5	ผู้บริหารเตรียมความพร้อมรับการประเมิน ภายนอก (สม ศ.) ตามกำหนดเวลาอย่าง เป็นระบบ (กัลยาณูตา - รุ่งกาล)	4.19	0.76	1	มาก
รวมเฉลี่ย		4.14	0.80	-	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก (สมศ.) ตามกำหนดเวลาอย่างเป็นระบบ (กัลยาณูตา - รุ่งกาล) ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพว่าเป็นหน้าที่ปกติ (บุคคลกัลยาณูตา - รุ่งบุคคล) ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.78) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนสภาพจริงของโรงเรียนโดยไม่บิดเบือนข้อมูล (อัครกัลยาณูตา - รุ่งตน) ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.84)

ตารางที่ 4. 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการตาม
หลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาโยธธ เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
ทางการศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	แปลผล
1	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษา (อัมมัญญาตา - รู้เหตุ)	4.05	0.73	4	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนที่ ทันสมัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน (อรรถัญญาตา - รู้ผล)	4.12	0.67	2	มาก
3	ผู้บริหารคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ ขนาดของโรงเรียนและงบประมาณที่มีอยู่ (มัตตัญญาตา - รู้ประมาณ)	4.12	0.75	3	มาก
4	ผู้บริหารสนับสนุนครูตามความสามารถด้าน เทคโนโลยี (บุคคัลัญญาตา - รู้บุคคล)	4.13	0.78	1	มาก
5	ผู้บริหารพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลที่ครูและ นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ตามความสะดวก ทุกที่ทุกเวลา (กาลัญญาตา - รู้กาล)	4.04	0.80	5	มาก
รวมเฉลี่ย		4.09	0.75	-	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ
นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.75) เมื่อ
พิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารสนับสนุนครูตามความสามารถด้าน
เทคโนโลยี (บุคคัลัญญาตา - รู้บุคคล) ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู
ผลิตสื่อการสอนที่ทันสมัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อรรถัญญาตา - รู้ผล) ($\bar{X} = 4.12$,

S.D. = 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลที่ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ตามความสะดวกทุกที่ทุกเวลา (กัลยัญญา - รุ่ง กาล) ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.80)

**ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร
เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา**

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตาม
ตำแหน่ง ระดับการศึกษา โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)
ดังตารางที่ 4.8 - 4.9

**ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง**

การบริหารงานวิชาการตาม หลักสัปปุริสธรรม 7	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.13	0.50	4.13	0.59	.070	.944
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	4.26	0.55	4.16	0.55	1.041	.299
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.13	0.58	4.11	0.71	.191	.848
4. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.16	0.59	4.14	0.67	.231	.817

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการตาม หลักสัปปุริสธรรม 7	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครู			
	สถานศึกษา					
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.05	0.72	4.10	0.56	-.543	.588
รวมเฉลี่ย	4.15	0.59	4.13	0.62	.206	.837

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการตาม หลักสัปปุริสธรรม 7	การศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.19	0.57	4.08	0.59	1.522	.129
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	4.32	0.58	4.07	0.50	3.981	.000*
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.18	0.67	4.06	0.71	1.482	.140

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการตาม หลักสัปปริสธรรม 7	การศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.28	0.68	4.03	0.62	3.323	.001*
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	4.17	0.60	4.03	0.57	2.017	.045*
รวมเฉลี่ย	4.23	0.58	4.05	0.54	2.642	.009*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏดังตารางที่ 4.10 - 4.11

ตารางที่ 4. 10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7	ประสบการณ์การทำงาน								
	น้อยกว่า 5 ปี			5-10 ปี			มากกว่า 10 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.16	0.50	มาก	4.17	0.50	มาก	4.08	0.66	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.53	มาก	4.33	0.52	มาก	4.04	0.55	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.23	0.59	มาก	4.22	0.59	มาก	3.98	0.77	มาก
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.28	0.63	มาก	4.27	0.53	มาก	3.99	0.70	มาก

ตารางที่ 4. 10 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ ตามหลักสัปปุริสธรรม	ประสบการณ์การทำงาน								
	น้อยกว่า 5 ปี			5-10 ปี			มากกว่า 10 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
7									
5. ด้านการพัฒนาและ ใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.05	0.56	มาก	4.24	0.48	มาก	4.06	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.56	มาก	4.25	0.52	มาก	4.03	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ปรากฏดังนี้

1. น้อยกว่า 5 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.56) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.53) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.66)

2. 5 - 10 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.52) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.53) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.50)

3. มากกว่า 10 ปี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.66) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.63) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 4. 11 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลัก

สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาโยธธ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานวิชาการตาม หลักสัปปุริสธรรม 7	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.548	2	.274	.816	.443
	ภายในกลุ่ม	98.841	294	.336		
	รวม	99.389	296			
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4.819	2	2.409	8.293	.000*
	ภายในกลุ่ม	85.407	294	.290		
	รวม	90.225	296			
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.425	2	2.212	4.748	.009*
	ภายในกลุ่ม	137.004	294	.466		
	รวม	141.429	296			
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6.036	2	3.018	7.309	.001*
	ภายในกลุ่ม	121.385	294	.413		
	รวม	127.421	296			
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการ ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.747	2	.873	2.577	.078
	ภายในกลุ่ม	99.611	294	.339		
	รวม	101.358	296			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ตารางที่ 4. 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.27$)	5-10 ปี ($\bar{X} = 4.33$)	มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.04$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.27$)	-	-	.22485*
5-10 ปี ($\bar{X} = 4.33$)	-	-	.28936*
มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.04$)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับบุคลากรที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนการบริหารงานวิชาการสูงกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4. 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.23$)	5-10 ปี ($\bar{X} = 4.22$)	มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 3.98$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.23$)	-	-	.24997*
5-10 ปี ($\bar{X} = 4.22$)	-	-	-
มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 3.98$)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี กับ มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4. 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.28$)	5-10 ปี ($\bar{X} = 4.27$)	มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 3.99$)
น้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 4.28$)	-	-	.28808*
5-10 ปี ($\bar{X} = 4.27$)	-	-	.28153*
มากกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 3.99$)	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบุคลากรที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4. 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ ตามหลัก สัปปุริสธรรม 7	ขนาดสถานศึกษา								
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล	$\bar{X}$	S.D.	แปล	$\bar{X}$	S.D.	แปล
			ผล			ผล			ผล
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	4.21	0.44	มาก	4.08	0.66	มาก	4.01	0.67	มาก
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	4.38	0.51	มาก	4.03	0.55	มาก	3.99	0.51	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน	4.23	0.56	มาก	4.00	0.76	มาก	4.05	0.80	มาก
4. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.34	0.55	มาก	4.01	0.68	มาก	3.93	0.74	มาก
5. ด้านการพัฒนาและ ใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.18	0.53	มาก	4.03	0.64	มาก	4.04	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.52	มาก	4.03	0.66	มาก	4.00	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังนี้

1. ขนาดเล็ก โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.52$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อิง ($\bar{X} = 4.38, S.D. = 0.51$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.55$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.53$)

2. ขนาดกลาง โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.66$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาลัทธิฐานสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.66$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อิง ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.55$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.76$)

3. ขนาดใหญ่ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.65$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.80$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.54$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.74$)

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปุริสธรรม 7	ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.783	2	.892	2.686	.070
	ภายในกลุ่ม	97.606	294	.332		
	รวม	99.389	296			
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	9.403	2	4.702	17.102*	.000
	ภายในกลุ่ม	80.822	294	.275		
	รวม	90.225	296			
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.631	2	1.816	3.874*	.022
	ภายในกลุ่ม	137.798	294	.469		
	รวม	141.429	296			
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	9.107	2	4.554	11.315*	.000
	ภายในกลุ่ม	118.313	294	.402		
	รวม	127.421	296			
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.498	2	.749	2.204	.112
	ภายในกลุ่ม	99.860	294	.340		
	รวม	101.358	296			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพบว่ามีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ตารางที่ 4. 17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.38$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.03$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.99$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.38$)	-	.34961*	.39080*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.03$)	-.34961*	-	.04119
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.99$)	-.39080*	-.04119	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก กับ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก กับ ขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4. 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.23$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.00$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.05$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.23$)	-	.23137*	.18438
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.00$)	-.23137*	-	-.04699
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.05$)	-.18438	.04699	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก กับ ขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4. 19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่การบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.34$)	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.01$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.93$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.34$)	-	.33311*	.41285*
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.01$)	-.33311*	-	.07974
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.93$)	-.41285*	-.07974	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก กับ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก กับ ขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2

ข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 จำแนกคำถามออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามรายละเอียดข้อมูลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ท่านมีแนวทางในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร ให้สอดคล้องกับระเบียบของ ทางราชการ (รัฐเหตุ) และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและบริบทของท้องถิ่นยโสธร (รัฐชุมชน) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพต่อตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง (รัฐผล) ดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผู้บริหรวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เป็นฐานสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานถูกต้องตามระเบียบและมาตรฐานของรัฐ ซึ่งเป็นมิติของ ‘รัฐเหตุ’ จากนั้นจึงศึกษาข้อมูลบริบทของจังหวัด ยโสธร ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น อาชีพหลักของผู้ปกครองและทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น แล้วบูรณาการลงในรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในมิติของ ‘รัฐผล’ เรากำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทจริงของชุมชน...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควรวิเคราะห์นโยบายต้นสังกัดและตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรไม่ขัดต่อระเบียบราชการ ถือเป็นการ ‘รัฐเหตุ’ อย่างเป็นระบบ ต่อมาคือการประชุมระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำ

ชุมชน และผู้ปกครองในพื้นที่จังหวัด ยโสธร เพื่อสะท้อนความต้องการที่แท้จริง เช่น การส่งเสริมทักษะอาชีพด้านเกษตรกรรมและการแปรรูปสินค้าในชุมชน สำหรับ ‘รู้ผล’ เราติดตามผลด้วยการประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พร้อมปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควรพัฒนาหลักสูตรโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยเริ่มจากการศึกษากฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการศึกษา จากนั้นจึงวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและบริบทท้องถิ่นของ ยโสธร เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี และทรัพยากรธรรมชาติ แล้วออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงชีวิตจริง ในด้าน ‘รู้ผล’ เราเน้นการวัดสมรรถนะผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้ผลลัพธ์สะท้อนคุณภาพที่แท้จริง...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควรมีแนวทางในการใช้ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเป็นฐาน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติด้านหลัง เพื่อตอบโจทย์เชิงนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นส่วนของ ‘รู้เหตุ’ ต่อจากนั้นจึงสำรวจความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาจังหวัด ยโสธร เพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและทักษะดิจิทัล ในส่วน ‘รู้ผล’ เราใช้กระบวนการ PLC และการนิเทศภายใน เพื่อให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้นั้นเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับหลัก ‘รู้เหตุ รู้ชุมชน รู้ผล’ อย่างสมดุล โดยเริ่มจากการศึกษานโยบายการปฏิรูปการศึกษาและมาตรฐานหลักสูตรของรัฐ เพื่อให้การดำเนินงานมีความชอบธรรม จากนั้นจึงจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากเครือข่ายผู้ปกครองและผู้นำท้องถิ่นในจังหวัด ยโสธร เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียนและสาระเพิ่มเติมให้เหมาะสม สำหรับผลลัพธ์เรากำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ เช่น ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งสะท้อนความสำเร็จของหลักสูตรอย่างยั่งยืน...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

2. ในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ท่านมีการบริหารจัดการอย่างไรในการจำแนกความสามารถของครูและนักเรียนที่แตกต่างกัน (รู้บุคคล) และท่านมีวิธีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ในช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไร (รู้กาล)

“...ผู้บริหารควรเริ่มจากการวิเคราะห์ศักยภาพรายบุคคลของครู โดยใช้ข้อมูลผลการประเมินวิทยฐานะตามแนวทางของ ครุสภา และผลการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อจำแนกครูออกเป็นกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญสูง ปานกลาง และต้องการพัฒนาเพิ่มเติม จากนั้นจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและให้ครูต้นแบบ เป็นพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นการบริหารแบบ ‘รู้บุคคล’ ในด้าน ‘รู้กาล’ กำหนดแผนกำกับติดตามเป็นระยะ เช่น ติดตามรายเดือนผ่าน PLC และประเมินกลางภาค – ปลายภาค เพื่อปรับรูปแบบ Active Learning ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การเรียน On-site หรือ Online ตามบริบทปัจจุบัน...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควรใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและแบบประเมินสมรรถนะครูเป็นฐานในการจัดกลุ่มพัฒนา โดยอ้างอิงมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การส่งเสริม Active Learning มีความเป็นระบบ ครูที่มีทักษะสูงจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่วนครูที่ยังไม่มั่นใจจะได้รับการโค้ชซึ่งรายบุคคลสำหรับ ‘รู้กาล’ เน้นการนิเทศแบบยืดหยุ่น เช่น ช่วงต้นภาคเรียนเน้นการวางแผนจัดกิจกรรม กลางภาคติดตามการจัดการเรียนรู้จริง และปลายภาคสรุปทบทวน เพื่อพัฒนาต่อเนื่อง...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควร ‘รู้บุคคล’ ต้องเริ่มจากการเข้าใจความแตกต่างระหว่างครูรุ่นใหม่และครูอาวุโส รวมถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละช่วงวัย จึงจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคล ทั้งด้านครูและนักเรียน เพื่อออกแบบการสนับสนุนที่ตรงจุดในด้าน ‘รู้กาล’ เรานำเทคโนโลยีมาช่วยติดตาม เช่น การรายงานผลผ่านระบบออนไลน์ และประชุมสะท้อนผลทุก 6 สัปดาห์ เพื่อให้การส่งเสริม Active Learning สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในจังหวัด ยโสธร ที่มีบริบทกึ่งเมืองกึ่งชนบท...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารใช้หลักการบริหารเชิงข้อมูล โดยวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้และพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อจำแนกกลุ่มนักเรียนตามศักยภาพ เช่น กลุ่มต้องเสริมพื้นฐาน กลุ่มปกติ และกลุ่มศักยภาพสูง ส่วนครูจะประเมินจากความสามารถในการออกแบบกิจกรรม Active Learning และการใช้สื่อ

เทคโนโลยีสำหรับ ‘รู้กาล’ กำหนดปฏิทินนิเทศที่ชัดเจน แต่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เช่น หากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายจาก กระทรวงศึกษาธิการ ก็จะปรับแผนทันที เพื่อให้การกำกับติดตามไม่ล่าช้า และสอดคล้องกับบริบทจริง...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยสำรวจความต้องการพัฒนาของครูเป็นรายบุคคล และใช้แบบสอบถามวิเคราะห์สัปดาห์การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อออกแบบกิจกรรม Active Learning ที่เหมาะสม ถือเป็นการ ‘รู้บุคคล’ อย่างแท้จริงในด้าน ‘รู้กาล’ ใช้การนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการสะท้อนผลหลังการสอนทุกช่วงเวลา ทั้งต้น กลาง และปลายภาคเรียน เพื่อให้การติดตามเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ไม่ใช่เพียงการประเมินครั้งเดียว แต่เป็นวงจรพัฒนาอย่างยั่งยืน...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

3. ทานมีนโยบายในการสร้างมาตรฐานการวัดและประเมินผลที่มีความยุติธรรมตามระเบียบปฏิบัติ อย่างไร (รู้เหตุ) และมีการกำกับดูแลการใช้เครื่องมือประเมินผลอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เรียน ไม่สร้างภาระงานที่เกินความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน (รู้ประมาณ)

“...โรงเรียนกำหนดนโยบายการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและระเบียบกระทรวง โดยจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีคณะกรรมการกลั่นกรองเครื่องมือก่อนใช้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรม (รู้เหตุ) ขณะเดียวกันกำกับให้ครูออกแบบการประเมินตามสภาพจริง ลดความซ้ำซ้อนของชิ้นงาน และวิเคราะห์ภาระงานนักเรียนทุกครั้งก่อนมอบหมาย เพื่อไม่ให้เกิดภาระเกินความจำเป็น (รู้ประมาณ)...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารควรยึดหลักเกณฑ์การประเมินที่อิงมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน โดยกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน พร้อมชี้แจงให้นักเรียนทราบล่วงหน้า เพื่อสร้างความเป็นธรรม (รู้เหตุ) และกำหนดเพดานจำนวนชิ้นงานต่อรายวิชา รวมถึงส่งเสริมการบูรณาการงานระหว่างกลุ่มสาระ เพื่อลดภาระครูและนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบท (รู้ประมาณ)...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารมองว่าโรงเรียนมีบุคลากรจำกัด แต่ใช้การประชุมร่วมกันกำหนดแนวข้อสอบและเกณฑ์ประเมินที่สอดคล้องตัวชี้วัด เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและยุติธรรม (รู้เหตุ) พร้อมทั้งเลือกใช้

การประเมินที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน เช่น แฟ้มสะสมงานและการสังเกตพฤติกรรม แทนการสอบจำนวนมาก เพื่อลดความกดดันและไม่สร้างภาระเกินจำเป็น (รู้ประมาณ)...

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...โรงเรียนเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา โดยอบรมครูให้สร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ ตรวจสอบความตรงตามมาตรฐาน และใช้ rubric ที่ชัดเจนเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม (รู้เหตุ) ขณะเดียวกันวางแผนปฏิทินการประเมินทั้งภาคเรียน กระจายช่วงเวลาสอบ และลดงานเอกสารด้วยระบบออนไลน์ เพื่อให้เหมาะสมและไม่เพิ่มภาระโดยไม่จำเป็น (รู้ประมาณ)...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารกำหนดให้การวัดและประเมินผลต้องโปร่งใส เปิดเผยเกณฑ์ และมีช่องทางอุทธรณ์ตามระเบียบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความยุติธรรมแก่ผู้เรียน (รู้เหตุ) พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการประเมินแบบโครงการที่บูรณาการหลายตัวชี้วัดในชิ้นงานเดียว เพื่อลดความซ้ำซ้อนและภาระงานของครูและนักเรียน (รู้ประมาณ)...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

4. ท่านมีกระบวนการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในอย่างไร เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงศักยภาพและจุดเด่นจุดด้อยที่แท้จริงของโรงเรียน (รู้ต้น) เพื่อนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (รู้ผล)

“...โรงเรียนขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่อิงผลการประเมินตนเอง (SAR) และข้อมูลเชิงประจักษ์จากทุกฝ่าย เพื่อให้บุคลากรเห็นศักยภาพจุดเด่น และจุดที่ต้องพัฒนาอย่างตรงไปตรงมา (รู้ต้น) จากนั้นกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ติดตามผลเป็นรายไตรมาส และรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการดำเนินงานและยกระดับมาตรฐานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (รู้ผล)...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารใช้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพจากทุกกลุ่มงาน วิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสะท้อนจากผู้ปกครอง และข้อมูลบริบทโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนตระหนักถึงสภาพจริงขององค์กร (รู้ต้น) แล้วจึงกำหนดแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์ พร้อมกำหนดค่า

เป้าหมายและเกณฑ์วัดผลที่เป็นรูปธรรม เพื่อติดตามความก้าวหน้าและยกระดับคุณภาพอย่างเป็นระบบ (รู้ผล)...

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...โรงเรียนใช้การประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคเรียน เปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนข้อค้นพบจากการจัดการเรียนรู้และปัญหาที่พบ เพื่อให้เข้าใจศักยภาพและข้อจำกัดที่แท้จริงของโรงเรียน (รู้ตน) จากนั้นจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา กำหนดแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มี และประเมินผลซ้ำเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ (รู้ผล)...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...โรงเรียนขับเคลื่อนประกันคุณภาพด้วยวงจร PDCA โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี เพื่อสะท้อนจุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ (รู้ตน) แล้วกำหนดมาตรการพัฒนาที่ชัดเจน พร้อมตั้งตัวชี้วัดความสำเร็จและกำหนดระยะเวลาติดตามผล เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์และนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาตามเป้าหมาย (รู้ผล)...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารเน้นการใช้ข้อมูลจริงเป็นฐาน โดยวิเคราะห์ผลการเรียน ผลการประเมินภายนอก และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาอย่างตรงไปตรงมา (รู้ตน) จากนั้นแปลงข้อมูลเป็นแผนพัฒนาที่มีเป้าหมายชัดเจน พร้อมระบบติดตามและรายงานผลเป็นระยะ เพื่อให้การยกระดับมาตรฐานการศึกษาเกิดผลลัพธ์ที่วัดได้จริง (รู้ผล)...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

5. ในบริบทของโรงเรียนสังกัด สพป.ยโสธร เขต 2 ท่านมีแนวทางในการเลือกใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีอย่างไรให้คุ้มค่ากับงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ (รู้ประมาณ) และมีการสร้างความร่วมมือหรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างไร (รู้ชุมชน)

“...ในบริบทของ สพป.ยโสธร เขต 2 ซึ่งหลายโรงเรียนมีงบประมาณจำกัด ผู้บริหารเน้นการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์การเรียนรู้จริงก่อนความทันสมัย เช่น ใช้สื่อดิจิทัลฟรี แพลตฟอร์มออนไลน์ของภาครัฐ และอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมวางแผนบำรุงรักษาเพื่อลดค่าใช้จ่ายระยะยาว (รู้ประมาณ) ขณะเดียวกันโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนสื่อการสอนกับ

โรงเรียนเครือข่ายในกลุ่ม และเชิญผู้มีปัญญาท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทชุมชน (รู้ชุมชน)...

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ก่อน เช่น ปรับห้องเรียนธรรมดาให้เป็นมุมเรียนรู้ดิจิทัล ใช้โทรศัพท์ครูและแท็บเล็ตที่ได้รับจัดสรรอย่างคุ้มค่า และพัฒนาสื่อทำมือประกอบการสอนเพื่อลดค่าใช้จ่าย (รู้ประมาณ) พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับวัด อบต. และผู้ปกครอง ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงแลกเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้กับโรงเรียนใกล้เคียงในเครือข่าย (รู้ชุมชน)...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารใช้หลักวิเคราะห์ความจำเป็น ก่อนจัดซื้อสื่อทุกครั้ง โดยดูผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดความคุ้มค่าและตรงจุด (รู้ประมาณ) นอกจากนี้ยังสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม สพป.ยโสธร เขต 2 เพื่อแลกเปลี่ยนสื่อ นวัตกรรม และเชิญแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มาเสริมการจัดการเรียนรู้ (รู้ชุมชน)...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ เมื่อ 10 เมษายน 2569)

“...ผู้บริหารเน้นการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพสัญญาณอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ เช่น สื่อออนไลน์ หรือคลังสื่อที่ดาวน์โหลดไว้ล่วงหน้า เพื่อลดข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน และไม่ลงทุนเกินศักยภาพโรงเรียน (รู้ประมาณ) พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและกลุ่มอาชีพในท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง และแลกเปลี่ยนสื่อการสอนกับโรงเรียนเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ (รู้ชุมชน)...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

“...โรงเรียนวางแผนใช้งบประมาณด้านสื่อเทคโนโลยีแบบระยะยาว โดยจัดลำดับความสำคัญตามความจำเป็นของผู้เรียน และส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อเองจากโปรแกรมฟรีหรือโอเพนซอร์ส เพื่อลดค่าใช้จ่าย (รู้ประมาณ) นอกจากนี้ยังสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนในเครือข่าย สพป.ยโสธร เขต 2 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนรู้ และประสานแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน เพื่อบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้าสู่ห้องเรียน (รู้ชุมชน)...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ เมื่อ 24 เมษายน 2569)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลงานวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 5 คน สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลัก “รู้เหตุ รู้ชุมชน รู้ผล” ได้เป็น 5 แนวทางสำคัญ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดกรอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

1.2 ผู้บริหารวิเคราะห์บริบทของจังหวัดชัยภูมิ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม อาชีพของผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มตลาดแรงงาน เพื่อนำข้อมูลมาบูรณาการในหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

1.3 การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการผ่านการประชุมและระดมความคิดเห็นจากครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และเครือข่ายท้องถิ่น เพื่อให้หลักสูตรสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา

1.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน เช่น ทักษะอาชีพด้านเกษตรกรรม การแปรรูปสินค้าในชุมชน รวมถึงทักษะดิจิทัลและทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง

1.5 ผู้บริหารกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะชีวิต พร้อมใช้ข้อมูลผลการประเมิน เช่น ผลการทดสอบระดับชาติ กระบวนการ PLC และการนิเทศภายใน เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามหลัก “รู้บุคคล และ รู้กาล” ได้เป็น 5 แนวทางสำคัญ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลจากผลการประเมินสมรรถนะครู การนิเทศภายใน ผลการประเมินวิทยฐานะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อจำแนกศักยภาพและความต้องการพัฒนาเป็นรายบุคคล

2.2 ผู้บริหารจัดการครูเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเชี่ยวชาญ กลุ่มปานกลาง และกลุ่มที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติม พร้อมทั้งส่งเสริมการอบรม การโค้ชซึ่งรายบุคคล และการใช้ครูต้นแบบเพื่อช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

2.3 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใน PLC เพื่อร่วมกันพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และยกระดับคุณภาพการสอนของครูทั้งโรงเรียน

2.4 ผู้บริหารวางแผนการนิเทศและติดตามอย่างเป็นระบบ เช่น ช่วงต้นภาคเรียน เน้นการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ช่วงกลางภาคติดตามการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน และช่วงปลายภาคสรุปบทเรียนและประเมินผลการดำเนินงาน

2.5 ผู้บริหารนำข้อมูลสารสนเทศ ระบบรายงานผลออนไลน์ การสะท้อนผลหลังการสอน และผลการประเมินต่าง ๆ มาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางการกำหนดนโยบายการวัดและประเมินผลตามหลัก “รู้เหตุ และรู้ประมาณ” ได้เป็น 5 แนวทางสำคัญ ดังนี้

3.1 ผู้บริหารกำหนดแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามหลักสูตรและระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้การประเมินเป็นธรรมและมีมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน

3.2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูกำหนดตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน และวิธีการประเมินที่ชัดเจน พร้อมชี้แจงให้นักเรียนทราบล่วงหน้า รวมทั้งมีคณะกรรมการตรวจสอบหรือกลั่นกรองเครื่องมือประเมินก่อนนำไปใช้ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและความยุติธรรม

3.3 ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้การประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน การสังเกตพฤติกรรม และการประเมินจากโครงการ เพื่อสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

3.4 ผู้บริหารกำหนดแนวทางลดความซ้ำซ้อนของชิ้นงาน เช่น การกำหนดจำนวนชิ้นงานต่อรายวิชา การบูรณาการงานระหว่างกลุ่มสาระ และการวิเคราะห์ภาระงานของนักเรียนก่อนมอบหมาย เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการเรียนรู้และภาระงาน

3.5 ผู้บริหารกำหนดปฏิทินการประเมินที่ชัดเจน กระจายช่วงเวลาการสอบอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินและจัดการข้อมูล เพื่อลดภาระงานเอกสารของครูและทำให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. แนวทางการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในตามหลัก “รู้ต้น และรู้ผล” ได้เป็น 5 แนวทางสำคัญ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินภายนอก และข้อมูลสะท้อนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงศักยภาพ จุดเด่น และจุดที่ต้องพัฒนาของโรงเรียนอย่างแท้จริง

4.2 ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพจากทุกกลุ่มงาน และเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนผลการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจสภาพองค์กรและร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.3 ผู้บริหารนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงกลยุทธ์ พร้อมกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผลที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินงานมุ่งสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.4 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารตามวงจร PDCA โดยมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ เช่น รายไตรมาสหรือรายภาคเรียน เพื่อให้สามารถปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

4.5 ผู้บริหารใช้ผลการประเมินและข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลมาเป็นฐานในการปรับปรุงแผนพัฒนาและการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. แนวทางการเลือกใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีตามหลัก “รู้ประมาณ และรู้ชุมชน” ได้เป็น 5 แนวทางสำคัญ ดังนี้

5.1 ผู้บริหารวิเคราะห์ความจำเป็นก่อนการจัดซื้อสื่อหรือเทคโนโลยี โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุดและตรงตามวัตถุประสงค์

5.2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้สื่อที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น อุปกรณ์ดิจิทัลที่ได้รับจัดสรร โทรศัพท์ แท็บเล็ต หรือการปรับพื้นที่ห้องเรียนให้เป็นมุมเรียนรู้ รวมทั้งการผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองจากโปรแกรมฟรีหรือโอเพนซอร์สเพื่อลดค่าใช้จ่าย

5.3 ผู้บริหารพิจารณาปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือทรัพยากรที่มีอยู่ จึงเลือกใช้สื่อออนไลน์หรือออฟไลน์ที่เหมาะสม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 ผู้บริหารส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย เช่น การแลกเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน และนวัตกรรมผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

5.5 ผู้บริหารประสานความร่วมมือกับชุมชน เช่น วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มเกษตรกร หรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง และบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นเข้าสู่การจัดการเรียนการสอน

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของชุมชน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลที่โปร่งใส เป็นธรรม และส่งเสริมการประเมินตามสภาพจริง พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และสร้างความร่วมมือกับชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธรร เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธรร เขต 2 จำแนก ตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธรร เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธรร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบายของ สพฐ. (ธัมมัญญดา - รุ้เหตุ) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรตามวงรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ (กาลัญญดา - รุ้กาล) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองร่วมวิพากษ์หลักสูตรสถานศึกษา (ปริสัญญดา - รุ้ชุมชน)

1.2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารจัดสรรเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียน

ให้มีความสมดุล ไม่สร้างภาระแก่ผู้เรียนเกินไป (มัตถัญญตา - รู้ประมาณ) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (อัมมัญญตา - รู้เหตุ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ (อัตถัญญตา - รู้ผล)

1.3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินและพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ (กาลัญญตา - รู้กาล) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่น และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน (อัตถัญญตา - รู้ผล) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลที่โปร่งใส ชัดเจน และเป็นไปตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ (อัมมัญญตา - รู้เหตุ)

1.4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก (สมศ.) ตามกำหนดเวลาอย่างเป็นระบบ (กาลัญญตา - รู้กาล) รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพ ว่าเป็นหน้าที่ปกติ (บุคคลัญญตา - รู้บุคคล) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนสภาพจริงของโรงเรียนโดยไม่บิดเบือนข้อมูล (อัตถัญญตา - รู้ตน)

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ คือ ผู้บริหารสนับสนุนครูตามความสามารถด้านเทคโนโลยี (บุคคลัญญตา - รู้บุคคล) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนที่ทันสมัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อัตถัญญตา - รู้ผล) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลที่ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ตามความสะดวกทุกที่ทุกเวลา (กาลัญญตา - รู้ กาล)

2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและและรายด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของ

สถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

3) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 คือผู้บริหารสถานศึกษานำหลักสัปปริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของชุมชน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลที่โปร่งใส เป็นธรรม และส่งเสริมการประเมินตามสภาพจริง พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และสร้างความร่วมมือกับชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารน้อมนำหลักสัปปริสธรรม 7 มาเป็นแนวทางในการบริหารงาน ได้แก่ การรู้เหตุ (ธัมมัญญา) ที่ทำให้ผู้บริหารเข้าใจหลักการและนโยบายทางการศึกษาอย่างถูกต้อง การรู้ผล (อิตถัญญา) ที่มุ่งให้การดำเนินงานทางวิชาการนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ การรู้ตน (อัตตัญญา) ที่ทำให้ผู้บริหารตระหนักถึงศักยภาพและข้อจำกัดของสถานศึกษา การรู้ประมาณ (มัตตัญญา) ที่ช่วยให้มีการใช้ทรัพยากร งบประมาณ และเวลาอย่างคุ้มค่า การรู้กาล (กาลัญญา) ที่สามารถบริหารจัดการงานวิชาการให้เหมาะสมกับสถานการณ์และช่วงเวลา การรู้ชุมชน (ปริสสัญญา) ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และการรู้บุคคล (ปุคคลัญญา) ที่ทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารบุคลากรและพัฒนาครูตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสามารถยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ภาพรวมของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ วิไลลักษณ์ ฐักิจ (2566 หน้า 45) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ไว้ว่าเป็นการนำหลักธรรมที่เป็นทางแห่งความสำเร็จของคนมาปรับใช้ในการจัดการเรียน

การสอน และการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การตัดสินใจและการบริหารงานมีเหตุผล มุ่งผลลัพธ์ ที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ บุญบุ (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่าระดับการปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 อยู่ในระดับมาก

2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างปฏิบัติงาน ภายใต้กรอบนโยบายแนวทาง และมาตรฐานการบริหารงานวิชาการเดียวกันของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความเข้าใจและการรับรู้ต่อการดำเนินงาน วิชาการของสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยยึด หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ทั้งด้านการรู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน และรู้บุคคล ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมการบริหารงานอย่างมีเหตุผล โปร่งใส และเปิดโอกาส ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษา มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงานวิชาการอย่างทั่วถึง จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรที่มี ตำแหน่งแตกต่างกันมีความสอดคล้องกัน และไม่ปรากฏความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของชลารณ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ส่วน ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการ บริหารงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็น เพราะ ว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันย่อมมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ทาง วิชาการที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษามากกว่ามักได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการ บริหารจัดการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การประกัน คุณภาพการศึกษา และการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ จึงทำให้มีมุมมองและการ รับรู้ต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างจากผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า นอกจากนี้ ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นยังส่งผลต่อความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินกระบวนการ ดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น เช่น การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงระบบ และการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา ดังนั้น บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันจึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของปัตตานี พันธุ์พานิชย์, วิมลพร สุวรรณแสนทวี (2568) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9 จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันย่อมมีโอกาสรับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับที่ต่างกัน ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากมักมีความคุ้นเคยกับระบบการบริหารจัดการศึกษา กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมถึงระบบประกันคุณภาพการศึกษา จึงสามารถมองเห็นภาพรวมของการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ได้อย่างลึกซึ้งและครอบคลุมมากกว่า ขณะเดียวกัน บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยอาจยังอยู่ในช่วงของการเรียนรู้และปรับตัวต่อระบบการบริหารงานของสถานศึกษา ทำให้การรับรู้หรือความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างจากผู้ที่ประสบการณ์มาก นอกจากนี้ ประสบการณ์การทำงานยังส่งผลต่อความเข้าใจในหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เช่น การรู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน และรู้บุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสัปปุริสธรรม 7 ดังนั้น เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานจึงพบว่าความคิดเห็นของบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยพล เกสร (2568) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตาม หลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน, ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันย่อมมีความพร้อมด้านงบประมาณ ทรัพยากรทางการศึกษา และอัตรากำลังของบุคลากรที่แตกต่างกัน โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีโครงสร้างการ

บริหารงานวิชาการที่ชัดเจน มีการแบ่งงานและบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะด้าน เช่น มีเจ้าหน้าที่หรือคณะทำงานด้านงานประกันคุณภาพและงานวัดผลประเมินผลโดยตรง เอื้อให้เกิดการนิเทศ ติดตาม และพัฒนาระบบงานได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กมักประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นหรือครูต้องรับภาระงานบริหารควบคู่กับงานสอน ส่งผลให้การขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ การจัดการระบบวัดผลประเมินผลที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการจัดทำเอกสาร ร่องรอยเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในทำได้จำกัดกว่า สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่ว่า ขนาดขององค์กรที่ต่างกันย่อมส่งผลต่อวัฒนธรรมการทำงาน ชีตความสามารถในการบริหารจัดการ และประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารนำหลักสัปปริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและบริบทของชุมชน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลที่โปร่งใส เป็นธรรม และส่งเสริมการประเมินตามสภาพจริง พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และสร้างความร่วมมือกับชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หลักสัปปริสธรรม 7 เป็นหลักธรรมที่มุ่งเน้นการรู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน และรู้บุคคล ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจึงสามารถวางแผน พัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนรู้ นิเทศติดตาม และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานทางวิชาการเป็นระบบ โปร่งใส และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมรินทร์ เล้งคำ และบุญธิดา เทวพิทักษ์ (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนา 1) ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักเกณฑ์ในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างชัดเจน 3) ผู้บริหารปฏิบัติตนแสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำได้เหมาะสม 4) ผู้บริหารมีความเข้าใจต่อองค์ประกอบหรือ

ปัจจัยของงานที่เกี่ยวข้อง 5) ผู้บริหารสามารถจัดการเวลาในการดำเนินงานได้อย่างคุ้มค่า 6) ผู้บริหารสามารถจัดการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สังคมได้อย่างเหมาะสม 7) ผู้บริหารมีวิธีสัมพันธ์ไม่ตรีด้วยวาจาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้สุภาพเหมาะสม

การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.3 อภิปรายผล

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมมาก ดังนั้น สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักสัปปริสธรรม 7 เป็นแนวทางสำคัญ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานวิชาการโดยคำนึงถึงเหตุและผล เป้าหมาย ความเหมาะสมของกาลเทศะ บริบทของสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การวางแผน กำหนดนโยบาย และตัดสินใจทางวิชาการอย่างรอบคอบ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

2) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการประยุกต์ใช้หลักสัปปริสธรรม 7 ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดโครงการอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ

5.3.2 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

ผู้วิจัยได้เสนอแนะจากผลการวิจัยได้ดังนี้

1) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างเหมาะสมและสมดุล โดยคำนึงถึงความพอดี ไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้เรียนมากเกินไป ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักมัตตัญญูตา (ความรู้จักประมาณ)

2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกตามกำหนดเวลาอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้

การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักกัลยาณุตตา (การรู้จัก)

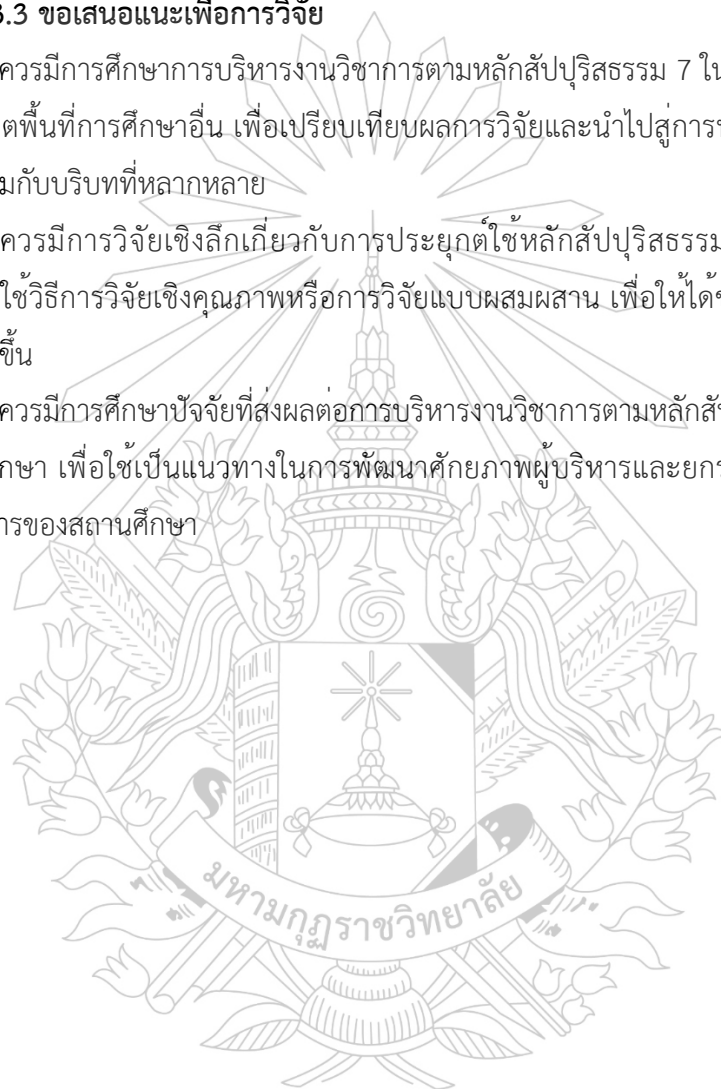
3) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบาย ของ สพฐ. เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (การรู้เหตุ)

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในสถานศึกษาสังกัด หน่วยงานหรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการ บริหารที่เหมาะสมกับบริบทที่หลากหลาย

2) ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหาร สถานศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของ ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารและยกระดับคุณภาพการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กนิษฐา ทองสมุทร. (2561). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กนิษฐา ทองสมุทร. (2561). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กมลทิพย์ กสิการ. (2563). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินตวิธ คล้ายสังข์. (2562). **การออกแบบและพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้บนฐานโซเซียลมีเดียเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ ทศไกร. (2564). **แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิรารัตน์ กระจำนดี. (2562). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.
- ชนาธิป พรกุล. (2563). **การสอนกระบวนการคิด:ออกแบบการสอนอย่างบูรณาการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชลารณ สุวรรณสัมฤทธิ์. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ชยพล เกสร. (2568). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย.
- ณัฐภัทร จินาสุย. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ถวิล อรัญเวศ. (2560). หลักสัปปุริสธรรม 7 ธรรมะเพื่อการบริหารงาน. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2568, จาก <http://www.twilha.com/article/7sapurissadhamma.html>.
- ทิตนา แคมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศไกร, จ., เกื้อนช้าง, ว., & สำเนียง, ป. (2022). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(3), 163-178. <https://doi.org/10.14456/jra.2022.66>
- ทรงศักดิ์ จีระกวิบูลย์, สุรศักดิ์ ทับแสง, และ ธรินธร นามจันทร์. (2563). การบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 14(2), 100-111.
- ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม และ พรพิพัฒน์ เพิ่มผล. (2560). ผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การศึกษา.
- นฤมล คูหาแก้ว. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (หน้า 22)

- นารี ปราถนาม. (2566). **แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา** สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.**
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิสรา ทังทอง. (2561). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตร
ระดับท้องถิ่น.** วารสารวิชาการครุศาสตร์.
- นพณัฐ เบ้าทอง, พระราชวรเมธี (ประยูร สุทธิปัญญา) และ ทวีศักดิ์ ธรรมธา. (2566). **การบริหาร
สถานศึกษาตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอำนาจเจริญ.** วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประยุทธ์ ปยุตโต (พระพรหมคุณาภรณ์). (2560). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุสวดี. (2561). **การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning).** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
วีพริ้นท์.
- ปัตตานี พันธุ์พานิชย์, วิมลพร สุวรรณแสนทวี. (2568). **แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสั
ปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์
การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 9.** วารสารวิชาการรัตนบุศย์, 7(3), 244-256.
- ปาริฉัตร โชติจันทร์. (2560). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด
กาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ. (2563). **เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา: การออกแบบและพัฒนาเพื่อการ
เรียนรู้.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พยอม วงศ์สารศรี. (2561). **หลักการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สุพิมพ์การพิมพ์. (หน้า 28)

พระไตรปิฎกฉบับหลวง. (2560). **พระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค เล่ม ๑๑**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา (หรือชื่อผู้จัดพิมพ์/สถาบันที่รับผิดชอบการพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ในปี 2560).

พระมหาพงษ์สินธ์ ธีรจิตโต (โพธิ์คำ). (2564). **การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก**

สามัญศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาบุญช่วย ปญญาวิโร, สมคิด กลางสร้อย. และ สมควร นามลักษณ์. (2561). **การประยุกต์ใช้**

หลักสัปปุริสธรรม 7 ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี.

พระมหาอุทัย วชิรเมธี. (2560). **ธรรมะสำหรับนักบริหาร**. เชียงราย. มูลนิธิวิมุตตยาลัย.

พรหมมน พินทุสมิต. (2560). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต**

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน.

พัชัญพิชา จันทา. (2563). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่**

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา.

ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). **รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ภารดี อนันต์นาวิ. (2560). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. ชลบุรี : มนต์รี.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๓๙

มารุต พัฒนา. (2562). **แนวคิดทางทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรม
หลักสูตรและการเรียนรู้.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา. (2562). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

วงศ์เพิก, ก. (2022). **สัปปริสรธรรม 7 การบริหารสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ**. วารสารชัยภูมิ
ปริทรรศน์, 5(1). <https://doi.org/10.14456/jcr.2022.1>.

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ. (2566). **แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสรธรรม 7 ของผู้บริหาร
สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายภาคตะวันออก**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
บูรพา.

วิไลลักษณ์ รุ่งกิจ. (2566). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง
หนองคาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

แววตา ชุ่มอิม. (2562). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ศศิธร ประสิทธิ์พร. (2565). **รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักสัปปริสรธรรม 7 ในองค์กร
ภาครัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศรัญญา น้อยพินาย. (2562). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2562). **ทฤษฎีการประเมิน**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาพร วิชัยรัมย์. (2564). การอยู่ร่วมกันในสังคมและการบริหารงานด้วยคุณธรรมจริยธรรม แนวทางการสร้างความสำเร็จขององค์กร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษา.

สมาน อัสวภูมิ. (2562). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). การบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สิทธิพร เอี่ยมเสน. (2563). การบริหารสถานศึกษายุควิถีใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. (หน้า 42)

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุนิสา เทศเขียว. (2565). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีสานใหม่ของสถานศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 3. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2560). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ บุญปู่. (2562). **การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษา. บทความย่อ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **นโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สพฐ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). **แนวทางการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อภิวัฒน์ จันทร์สม. (2563). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2565). **นวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการวิจัย**. วารสารครุศาสตร์ปัญญา. 3(3). 59-73.

อัมรินทร์ เล้งคำ, และ บุญธิดา เทวพิทักษ์. (2562). **การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1**. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 14(1), 121-135.

อารีรัตน์ ศรีรักษา. (2564). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Brophy, J. (2016). **Challenges in instructional resource management: A study of elementary schools in Hartford, USA.** Journal of Educational Leadership and Technology.

Brophy, J. (2016). **Academic Administration Development in Hartford Elementary Schools.** Hartford University Press.

Bezzina, C. (2021). **The Pursuit of Quality in Education: Perspectives and Challenges.** Educational Management Administration & Leadership Journal.

Dede, C., & Richards, J. (Eds.). (2020). **The Invisible Classroom: Relationships, Presence, and Community in Online Learning.** Cambridge, MA : Harvard Education Press.

Dhammasaro, P., et al. (2020). **The Application of Buddhist Dharma for Educational Institution Management.** Journal of Asian Review.

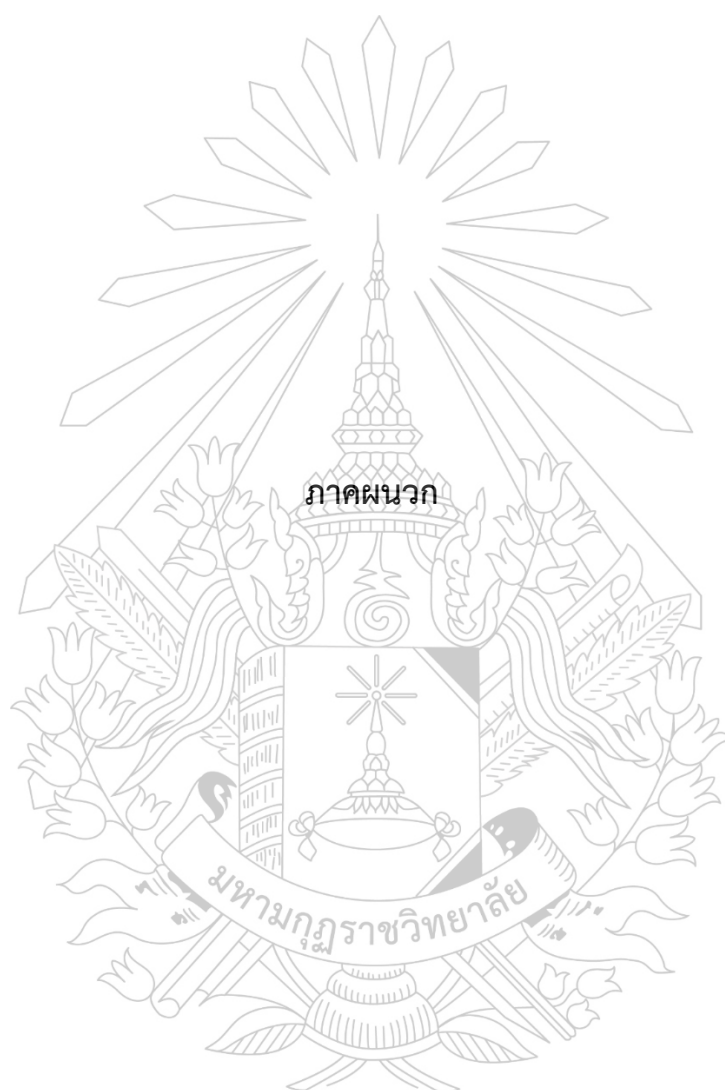
Fatimah, S., et al. (2024). **Integrating Buddhist values into educational management for community-based sustainability: The role of Parisaññuta in local curriculum development.** Asian Journal of Research in Business and Management.

Fullan, M., & Quinn, J. (2016). **Coherence: The Right Drivers in Action for Schools, Districts, and Systems.** Corwin Press.

Guskey, T. R. (2020). **Get Set, Go!: Creating Successful Grading and Reporting Systems.** Solution Tree Press.

Hattie, J. (2023). **Visible Learning: The Sequel: A Synthesis of Over 2,100 Meta-Analyses Relating to Achievement.** Routledge.

- Hussin, S., & Al Abri, S. (2015). **Professional development needs of school principals in the context of educational reform.** International Journal of Educational Administration and Policy Studies.
- Hwang, G. J., & Chien, S. Y. (2022). **Definition, roles, and potential research issues of the metaverse in education.** Computers and Education: Artificial Intelligence, 3, 100082. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2022.100082>.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). **Transformational leadership and school** Day, C. (2004). A passion for teaching. Educational Leadership. 61(8), 6-10.
- Likert, R. (1970). **A technique for the measurement of attitudes.** In G. F. Summers (Ed.), Attitude measurement (pp. 149-158). Rand McNally.
- Northouse, P. G. (2018). **Leadership: Theory and Practice (8th ed.).** Sage Publications.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). **Curriculum: Foundations, Principles, and Issues (7th ed.).** Pearson Education.
- Porthong, S., & Kongchuay, C. (2026). **Development of creative Buddhist leadership in academic administration for school administrators in the 21st century.** Journal of International Buddhist Studies.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). **On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity.** Dutch Journal of Educational Research.
- Siriwong, P. (2018). **Buddhist Leadership Style for Academic Administration in the 21st Century.** International Journal of Educational Management and Development Studies.
- William, D. (2018). **Embedded Formative Assessment (2nd ed.).** Solution Tree Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1) นายฉัตรชัย ชุนหอม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานบุคคล
วุฒิกการศึกษา	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแจ้ง
	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
	ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
2) นางสาวสุจิราภรณ์ เกาศรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล
วุฒิกการศึกษา	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
	ประถมศึกษา ยโสธร เขต 2
3) นางพงศ์ผกา บัวหอม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
วุฒิกการศึกษา	สถานศึกษา
ตำแหน่ง	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนดิน
	แดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
	ประถมศึกษา ยโสธร เขต 2

4) พระครูชัยรัตน์กร,ดร.

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต 7

ปริญญาเอก ปร.ด.

(การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิชาการ

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตร้อยเอ็ด

5) รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง

ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างเนื้อหา

และพิจารณาความ สอดคล้อง

ปริญญาเอก ปร.ด.

(การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

วิชาการบริหาร

การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ

ราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ อว ๗๙๓๗/ว ๕ ๑ ๔๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)
เจริญพร นายฉัตรชัย หุ่นหอม

ด้วย นางสาวพร สุว้างวงษ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๔ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒"
มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

พ. นริศวิภากร
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๓

นักศึกษา โทร. ๐๙-๗๒๔๕-๓๕๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๑๘
www.recmbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๓๗/ว ๑๑๔๖

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)
เจริญพร นายฉัตรชัย พูนหอม

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๔ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒"
มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมหาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

พ. เกษม วิชากร
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๓๒๔, โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๑๘

ผู้ประสานงาน นางรัชฎี เจริญเนนท์ โทร. ๐๘-๓๐๔๗-๒๐๐๓

นักศึกษา โทร. ๐๙-๗๒๔๕-๓๕๙๔

ที่ อว ๗๙๑๗/ว ๕๑๕๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียบเมือง ตำบลคงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC)
เจริญพร นางผดุงศักรา บัวหอม

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๔๐๔๓๑๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒"
มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

พ.นธวัชรภรณ์
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔ ต่อ ๑๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชฌีย์ เจริญนนท์ โทร. ๐๘-๑๐๔๗-๒๐๐๑
นักศึกษา โทร. ๐๙-๗๒๔๕-๑๕๙๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๖๔ ต่อ ๑๒๕

ที่ อวส๑๓๗/ว ๐๑ ๕๗

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เจริญพร รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๗๒๐๗๕๐๔๓๑๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา ได้รับอนุมัติให้ขอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒" มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรเพื่อพิจารณา

พ. นริศนาภักดิ์
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตอโยธยา

ดิฉันได้อ่านเอกสารแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
(รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา โทร. ๐-๔๓๕๑-๔๓๖๕ ต่อ ๓๒๔
 ที่ อว๗๔๓๗/ว ๕๑๔๗/ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย (IOC)

เรียน พระครูชัยรัตนกร, ดร.

ด้วย นางสาวพร สุวรงค์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๒๕๐๗๕๐๕๓๓๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตร
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
 วิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
 สปฐจริยธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒"
 มีความประสงค์ขอให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (IOC) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอโยธยา จึงเรียนมาเพื่อ
 ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนเพื่อพิจารณา

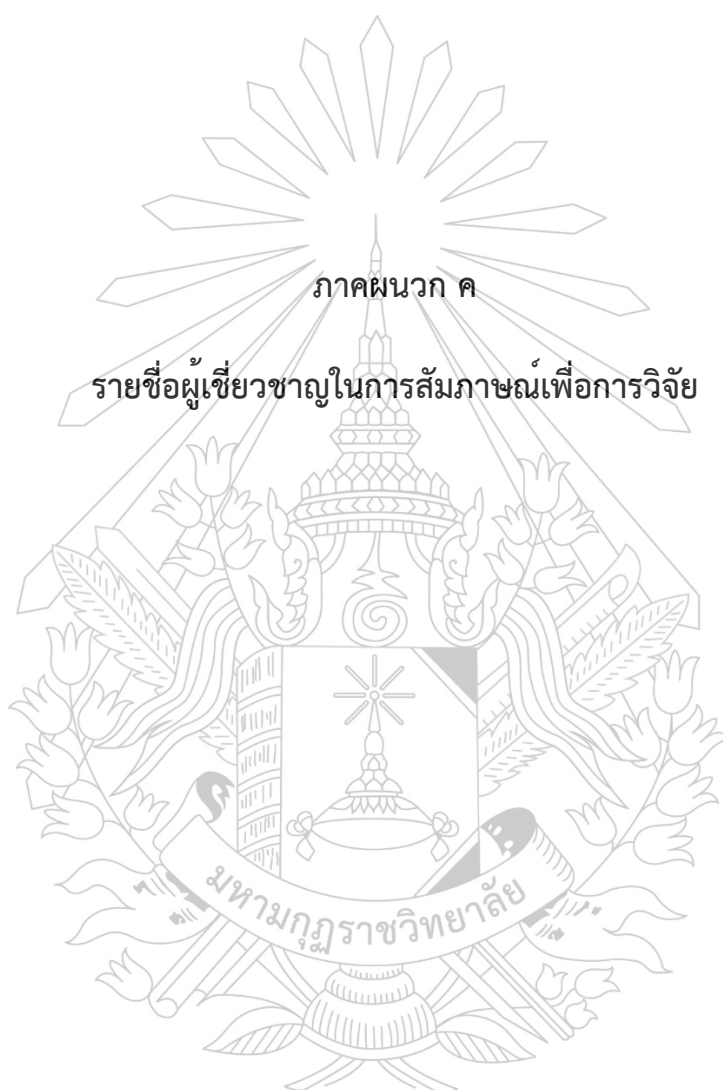
พ.อ.พรชัย วัฒนกุล
 (พระเมธีวราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตอโยธยา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(พระครูชัยรัตนกร, ดร.)

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

1) นายสุวิทย์ สุวรรณเพชร

- ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านศรีฐาน

อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

- วุฒิการศึกษา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2) นายธนบดี มูลเกษ

- ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแดงหนองแขง

อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

- วุฒิการศึกษา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

3) นายสกล เดชพละ

- ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนงาม

แก้งเก่า อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

- วุฒิการศึกษา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

4) นางสาวทับทิม ยอดธรรม

- ตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าต้ว

รมโพธารินันท์นุกูล

อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

- วุฒิการศึกษา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

5) นางพยงค์ จันธีระกุล

- ตำแหน่ง

รองผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน

บ้านศรีฐาน อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

- วุฒิการศึกษา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ที่ อว ๙๙๙๙/ว ๐๓๗๘

โรงเรียนชนบทบ้านศรีฐาน
เลขรับ..... 117 / 69
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๙.....
วิทยาเขตร้อยเอ็ด เวลา..... 11. ๐๐ ๙.....
ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลท่งกลาง
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๓-๔๖๘๘
www.rec.mbu.ac.th

ท เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายสุวิทย์ สุวรรณเพชร

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๙๔๐๔๓๑๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้ขอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปริสธรรม ๙ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต ๒" มีความประสงค์ ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน เสนอผู้อำนวยการ

☒ เพื่อทราบ
☐ เห็นควร

☒ เพื่อพิจารณา
 ลงชื่อ.....

๒๔ / ๐๔ / ๒๕๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ขอเจริญพร

 พ.น.น.วิจิตร
 (พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ ต่อ ๓๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๔๖๘๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนภี โทร ๐๘-๑๐๙๗-๒๐๐๓

นักศึกษา โทร. ๐๙-๙๐๔๕-๓๕๙๔

ที่ อว ๙๙๙๙/ว๐๙๙๙

**มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด**

 ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลดงลาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๖๕ โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๖๘
www.rec.mbu.ac.th

๗ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์
เจริญพร นายธนบดี นุตเกษ

ด้วย นางสาวพชร สว่างวงษ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๙๒๐๙๔๐๔๓๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้ขอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปริยธรรม ๙ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒" มี
ความประสงค์ ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงาน
วิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
เพื่อให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมหาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

โพสเรียนบ้านเลขที่ตนเอง

เลขที่รับ ๔๒๗ / ๒๕๖๙

วันที่ ๑๕ / ๔ / ๖๙

เวลา ๑๕.๑๐ น.

☐ ก ☐ ข ☐ ค ☐ ง

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

- ลงนาม

รศ.ดร.สุวิมล งามวิจิตร

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและพัฒนาคุณภาพ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

วิทยาเขตร้อยเอ็ด

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๖๖๕ ต่อ ๓๖๕ โทรสาร ๐-๔๓๕๑-๘๖๖๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจริญนนท์ โทร ๐๔-๓๐๙๓๒๐๐๓

นักศึกษา โทร. ๐๙-๗๐๙๕๕-๑๕๙๔

ที่ ยว ๗๕๐๗/ว ๐๗๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ถนนค้อมเมือง ตำบลค้อมเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด ๕๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๖๕๓-๘๖๒๔ โทรสาร. ๐-๔๖๕๓-๘๖๒๕
www.rec.mbu.ac.th

๗) เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นายสมศักดิ์ เกษมธนะ

ด้วย นางสาวพร สุวาทพงษ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๒๗๕๐๗๕๐๔๓๑๐๐๔ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้ช่วยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒” มีความประสงค์ ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
แนบ	☒ เพื่อดำเนินการ
	☐ เพื่อดำเนินการ
	☐ ขอความอนุเคราะห์
บันทึกข้อตกลงการให้สัมภาษณ์	
ณ วันที่ ๑๕ มิ.ย. ๖๔	

ขอเจริญพร

พ. พชรวิจิตรกุล
(พระเมธีวชิราภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

๑๕ มิ.ย. ๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๖๕๓-๘๖๒๔ ต่อ ๘๖๔, โทรสาร ๐-๔๖๕๓-๘๖๒๕
ผู้ประสานงาน นางรัชณี เจียจันทร์ โทร ๐๔-๖๐๔๓-๖๐๐๘
นักศึกษา โทร. ๐๔-๖๕๕๕-๕๕๕๔

๑๕ มิ.ย. ๖๔

ที่ ยว ๗๐๑๗/ว๐๓๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลตลาด
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๐๖๕ โทรสาร. ๐-๔๓๕๓-๔๖๐๘
www.rec.mbu.ac.th

๗ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นางสาวปัทมิม ยอดธรรม

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา/๖๗๐๗๔๐๔๑๐๐๙ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๒” มี
ความประสงค์ ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงาน
วิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ขอความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมหาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พ. นริศวิกรม
(พระเมธีวชิราภรณ์, พ.ศ.๒๕๖๓)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๐๖๕ ต่อ ๑๒๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๔๖๐๘

ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๑๐๗๗-๒๐๐๓

นักศึกษา โทร. ๐๙-๗๒๔๕-๑๕๓๔

ที่ อว ๗๙๗๗/ว ๐๓๒๘

**มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด**

ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลดงจาน
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ โทรสาร. ๐-๔๓๕๓-๘๖๑๘
www.rec.mbu.ac.th

๓ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์

เจริญพร นางพยงค์ จันธีระกุล

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๒๕๐๐๗๔๐๔๓๑๐๐๔ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒” มี
ความประสงค์ ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ข้อมูลประกอบการเขียนงาน
วิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร
พระเมธีวชิราภรณ์, วศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๓๖๔ ต่อ ๘๒๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๘๖๑๘
ผู้ประสานงาน นางรัชณีย์ เจริญนนท์ โทร ๐๘-๓๐๔๗๒๐๐๘
นักศึกษา โทร. ๐๙-๙๖๐๔๕-๘๕๙๔

(นางพยงค์ จันธีระกุล)
รองผู้อำนวยการโรงเรียนขุนซันบ้านศรีฐาน

ที่ ยว ๗๐๗๗/๐๓๓๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเสด็จเมือง ตำบลเสด็จ
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ๕๕๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๒๖๔ โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๘๒๖๕
www.rec.mbu.ac.th

สพ. ๔๘๓๑	
วันที่ ๒๕/๐๑/๒๕๖๔	
เวลา ๑๒:๑๐	
☐ อก.	☐ บ.บ.
☐ บ.ค.	☐ บ.ค.๓
☐ บ.ค.	☐ บ.ค.๔
☐ บ.ค.๕	☐ บ.ค.๖
☒ พัฒนากฎา	
☐ กฎหมายและคดี	

๓ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒

ด้วย นางสาวพร สว่างวงศ์ เลขทะเบียนนักศึกษา ๒๗๒๐๗๕๐๔๓๑๐๐๑ นักศึกษาหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้รับอนุมัติให้ขอวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒" มี
ความประสงค์ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการ
เขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงเจริญพรมายังท่าน
ได้ให้ความอนุเคราะห์ สำหรับวันและเวลานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมเพื่อพิจารณาอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

พร.น.รังวิภักดิ์

(พรมณีนิจจุฑาภรณ์, รศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๓-๘๒๖๔ ต่อ ๓๒๔, โทรสาร ๐-๔๓๕๓-๘๒๖๕

ผู้ประสานงาน นางรัชฎี เจริญนันท โทร ๐๔-๓๐๘๗ ๑๐๐๑

นักศึกษา โทร. ๐๔-๓๐๘๕-๑๕๖๔

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธร เขต 2

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธร เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธร เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธร เขต 2 ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งการศึกษา ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธร เขต 2 จำแนกคำถามออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

แบบสอบถามนี้จะไม่มีผลใดๆกับผู้ตอบแบบสอบถาม แต่จะเป็นผลดีต่อการวิจัยและนำไปใช้ในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

นางสาวพชร สว่างวงศ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่ง

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครูผู้สอน

3. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

3. ขนาดของสถานศึกษา

() ขนาดเล็ก

() ขนาดกลาง

() ขนาดใหญ่

4. ประสบการณ์การทำงาน

() น้อยกว่า 5 ปี

() 5 – 10 ปี

() มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีระดับความ
คิดเห็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ มาก
3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อย
1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 (ธัมมัญญตา อตถัญญตา อตตัญญตา มัตตัญญตา กาลัญญตา ปริสสญญตา บุคคลัญญตา)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ระเบียบและนโยบายของ สพฐ. (ธัมมัญญตา – รู้เหตุ)					
2	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำมา ปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับนักเรียน (อตถัญญตา - รู้ผล)					
3	ผู้บริหารการพัฒนาหลักสูตรเน้นอัตลักษณ์และทรัพยากร ที่มีอยู่จริงในท้องถิ่นยโสธร (อตตัญญตา – รู้ตน)					

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 (ธัมมัญญาตา อตถัญญาตา อตตัญญาตา มัตตัญญาตา กาลัญญาตา ปริสสัญญาตา ปุคคลัญญาตา)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	ผู้บริหารมีการปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรตาม วงจรระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ (กาลัญญาตา - รูกาล)					
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น ผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (ธัมมัญญาตา - รูกเหตุ)					
7	ผู้บริหารสนับสนุนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ (อตถัญญาตา - รูกผล)					
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนจัดการเรียนรู้ตาม ความถนัดและความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล (ปุคคลัญญาตา - รูกบุคคล)					
9	ผู้บริหารจัดสรรเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมนอก ห้องเรียนให้มีความสมดุล ไม่สร้างภาระแก่ผู้เรียนเกินไป (มัตตัญญาตา - รูกประมาณ)					
10	ผู้บริหารนิเทศการสอนโดยเน้นการให้คำแนะนำเชิง สร้างสรรค์ตามจังหวะเวลาที่เหมาะสม (กาลัญญาตา - รูกกาล)					
ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน						
11	ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลที่โปร่งใส ชัดเจน และเป็นไปตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ (ธัมมัญญาตา - รูกเหตุ)					
12	ผู้บริหารนำผลการประเมินมาใช้ในการจำแนกนักเรียน เพื่อการซ่อมเสริมหรือพัฒนาต่อยอด (ปุคคลัญญาตา - รูกบุคคล)					

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 (ธัมมัญญตา อตถัญญตา อตตัญญตา มัตตัญญตา กาลัญญตา ปริสสญญตา ปุคคสญญตา)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน						
13	ผู้บริหารมีกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่น และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน (อตถัญญตา - รู้ผล)					
14	ผู้บริหารใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับ ระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่ม (มัตตัญญตา - รู้ประมาณ)					
15	ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินและพัฒนาการให้ผู้ปกครอง ทราบอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ (กาลัญญตา - รู้กาล)					
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา						
16	ผู้บริหารวางระบบการประกันคุณภาพภายในโดยยึด มาตรฐานการศึกษาชาติเป็นหลัก (ธัมมัญญตา - รู้เหตุ)					
17	ผู้บริหารจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อน สภาพจริงของโรงเรียนโดยไม่บิดเบือนข้อมูล (อตตัญญตา - รู้ตน)					
18	ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็น ความสำคัญของการประกันคุณภาพว่าเป็นหน้าที่ปกติ (ปุคคสญญตา - รู้บุคคล)					
19	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนา มาตรฐานการศึกษาอย่างคุ้มค่า (มัตตัญญตา - รู้ประมาณ)					
20	ผู้บริหารเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก (สม ศ.) ตามกำหนดเวลาอย่างเป็นระบบ (กาลัญญตา - รู้กาล)					

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 (ธัมมัญญตา อตถัญญตา อตตัญญตา มัตตัญญตา กาลัญญตา ปริสสญญตา ปุคคสญญตา)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา						
21	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ธัมมัญญตา - รู้เหตุ)					
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนที่ทันสมัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อตถัญญตา - รู้ผล)					
23	ผู้บริหารคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียนและงบประมาณที่มีอยู่ (มัตตัญญตา - รู้ประมาณ)					
24	ผู้บริหารสนับสนุนครูตามความสามารถด้านเทคโนโลยี (ปุคคสญญตา - รู้บุคคล)					
25	ผู้บริหารพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลที่ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ตามความสะดวกทุกที่ทุกเวลา (กาลัญญตา - รู้กาล)					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความเมตตาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

นางสาวพชร สว่างวงศ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยย่อด

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

ผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง.....
ระดับการศึกษา.....
ประสบการณ์ในการบริหารงาน (ระบุจำนวนปี).....
ขนาดของสถานศึกษา (ขนาดเล็ก / ขนาดกลาง / ขนาดใหญ่).....
สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
สถานที่สัมภาษณ์.....
ตั้งแต่เวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

1. ท่านมีแนวทางในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร ให้สอดคล้องกับระเบียบของ
ทางราชการ (รัฐเหตุ) และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและบริบทของท้องถิ่นชัยโสธร
(รัฐชุมชน) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพต่อตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง (รัฐผล)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ท่านมีการบริหารจัดการอย่างไรในการ
 จำแนกความสามารถของครูและนักเรียนที่แตกต่างกัน (รู้บุคคล) และท่านมีวิธีการกำกับติดตามการ
 จัดการเรียนรู้ในช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไร (รู้กาล)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีนโยบายในการสร้างมาตรฐานการวัดและประเมินผลที่มีความยุติธรรมตามระเบียบปฏิบัติ
 อย่างไร (รู้เหตุ) และมีการกำกับดูแลการใช้เครื่องมือประเมินผลอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับสภาพ
 จริงของผู้เรียน ไม่สร้างภาระงานที่เกินความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน (รู้ประมาณ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีกระบวนการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในอย่างไร เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึง
 ศักยภาพและจุดเด่นจุดด้อยที่แท้จริงของโรงเรียน (รู้ตน) เพื่อนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษา
 ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (รู้ผล)

.....

.....

.....

.....

.....

5. ในบริบทของโรงเรียนสังกัด สพป.ยโสธร เขต 2 ท่านมีแนวทางในการเลือกใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอย่างไรให้คุ้มค่ากับงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ (รู้ประมาณ) และมีการสร้างความร่วมมือหรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างไร (รู้ชุมชน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

ชื่อนักศึกษา นางสาวพชร สว่างวงศ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำชี้แจง

ขอให้ท่านโปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถามว่าเนื้อหาระของแต่ละข้อคำถาม
สอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (ตัวบ่งชี้) กับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์การวิจัย
ตามเกณฑ์ประเมิน แล้วโปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ตามเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนน +1	หมายถึง	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตาม วัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย
คะแนน 0	หมายถึง	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตาม วัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย
คะแนน -1	หมายถึง	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ได้ตาม วัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย

ในแต่ละหัวข้อหากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยตามความคิดเห็นของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความเหมาะสมกับ เนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ให้คะแนน -1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับ เนื้อหาและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นคำถาม	จำนวนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1) ตำแหน่ง		
☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	5	0
☐ ครูผู้สอน	0	0
2) ระดับการศึกษา		
☐ ปริญญาตรี	0	0
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	5	0
3) ขนาดของสถานศึกษา		
☐ ขนาดเล็ก	0	0
☐ ขนาดกลาง	5	0
☐ ขนาดใหญ่	0	0
4) ประสบการณ์การทำงาน		
☐ น้อยกว่า 5 ปี	0	0
☐ 5 – 10 ปี	5	0
☐ มากกว่า 10 ปี	0	0

สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้ประเมินความเหมาะสมข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสมทุกข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา									
1	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับระเบียบและนโยบายของ สพฐ. (ธัมมัญญาตา - รุเหตุ)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับนักเรียน (อรรถัญญาตา - รุผล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3	ผู้บริหารการพัฒนาหลักสูตรเน้นอัตลักษณ์และทรัพยากรที่มีอยู่จริงในท้องถิ่นยโสธร (อรรถัญญาตา - รุตน)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองร่วมวิพากษ์หลักสูตรสถานศึกษา (ปริสัญญาตา - รุชุมชน)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีการปรับปรุงและประกาศใช้หลักสูตรตามวงรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ (กาลัญญาตา - รุกาล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2. ดานการพัฒนาระบบการเรียนรู้									
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ (ธัมมัญญาตา - รุเหตุ)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
7	ผู้บริหารสนับสนุนการสอนแบบ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ (อัตถ์ญาณตา - รู้ผล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
8	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูออกแบบแผนจัดการเรียนรู้ตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียนรายบุคคล (บุคคลัญญาตา - รู้บุคคล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
9	ผู้บริหารจัดสรรเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียนให้มีความสมดุล ไม่สร้างภาระแก่ผู้เรียนเกินไป (มัตตัญญาตา - รู้ประมาณ)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
10	ผู้บริหารนิเทศการสอนโดยเน้นการให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์ตามจังหวะเวลาที่เหมาะสม (กาลัญญาตา - รู้กาล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน									
11	ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผลที่โปร่งใส ชัดเจน และเป็นไปตามเกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ (ธัมมัญญาตา - รู้เหตุ)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
12	ผู้บริหารนำผลการประเมินมาใช้ในการจำแนกนักเรียนเพื่อการซ่อมเสริมหรือพัฒนาต่อยอด (บุคคลัญญาตา - รู้บุคคล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
13	ผู้บริหารมีกระบวนการเทียบโอนผลการเรียนที่ยืดหยุ่นและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน (อัตถ์ญาณตา - รู้ผล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
14	ผู้บริหารใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่ม (มัตตัญญาตา - รู้ประมาณ)	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
15	ผู้บริหารแจ้งผลการประเมินและพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบอย่างรวดเร็วและเป็นระบบ (กาลัญญูตา - รู่กาล)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา									
16	ผู้บริหารวางระบบการประกันคุณภาพภายในโดยยึดมาตรฐานการศึกษาชาติเป็นหลัก (ธัมมัญญูตา - รู่เหตุ)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
17	ผู้บริหารจัดทำรายงานประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนสภาพจริงของโรงเรียนโดยไม่บิดเบือนข้อมูล (อรรถัญญูตา-รู่ตน)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพว่าเป็นหน้าที่ปกติ (บุคคัลญูตา - รู่บุคคล)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาอย่างคุ้มค่า (มัตตัญญูตา - รู่ประมาณ)	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
20	ผู้บริหารเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก (สมศ.) ตามกำหนดเวลาอย่างเป็นระบบ (กาลัญญูตา - รู่กาล)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา									
21	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ธัมมัญญูตา - รู่เหตุ)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
22	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนที่ทันสมัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อรรถัญญูตา - รู่ผล)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	เทียบกับ เกณฑ์
		1	2	3	4	5			
23	ผู้บริหารคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ ขนาดของโรงเรียนและงบประมาณที่มีอยู่ (มัตตัญญูตา - รู้ประมาณ)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสนับสนุนครูตามความสามารถด้าน เทคโนโลยี (บุคคลัญญูตา - รู้บุคคล)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
25	ผู้บริหารพัฒนาค้นสื่อดิจิทัลที่ครูและ นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ตามความสะดวก ทุกที่ทุกเวลา (กาลัญญูตา - รู้กาล)	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ประเด็นในการสัมภาษณ์	จำนวนความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2		
1. ท่านมีแนวทางในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร ให้สอดคล้องกับระเบียบของทางราชการ (รู้เหตุ) และสามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของชุมชนและบริบทของท้องถิ่นยโสธร (รู้ชุมชน) เพื่อให้ เกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีคุณภาพต่อตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง (รู้ผล)	5	0
2. ในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ท่านมีการ บริหารจัดการอย่างไรในการจำแนกความสามารถของครูและนักเรียนที่ แตกต่างกัน (รู้บุคคล) และท่านมีวิธีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ใน ช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไร (รู้กาล)	5	0
3. ท่านมีนโยบายในการสร้างมาตรฐานการวัดและประเมินผลที่มีความ ยุติธรรมตามระเบียบปฏิบัติอย่างไร (รู้เหตุ) และมีการกำกับดูแลการใช้ เครื่องมือประเมินผลอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เรียน ไม่สร้างภาระงานที่เกินความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน (รู้ประมาณ)	5	0
4. ท่านมีกระบวนการขับเคลื่อนระบบประกันคุณภาพภายในอย่างไร เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงศักยภาพและจุดเด่นจุดด้อยที่แท้จริงของ โรงเรียน (รู้ตน) เพื่อนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ (รู้ผล)	5	0
5. ในบริบทของโรงเรียนสังกัด สพป.ยโสธร เขต 2 ท่านมีแนวทางในการ เลือกใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีอย่างไรให้คุ้มค่ากับงบประมาณและ ทรัพยากรที่มีอยู่ (รู้ประมาณ) และมีการสร้างความร่วมมือหรือแลกเปลี่ยน สื่อการเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนอย่างไร (รู้ชุมชน)	5	0

สรุปได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้ประเมินความเหมาะสมของประเด็นในการสัมภาษณ์ของ
ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเหมาะสมทุกข้อ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability Statistics)

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.964	25

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1	98.86	184.131	0.667	0.963
x2	99.21	185.796	0.649	0.963
x3	99.24	182.924	0.691	0.963
x4	99.26	181.422	0.729	0.963
x5	98.96	184.407	0.694	0.963
x6	99.02	186.327	0.621	0.963
x7	99.13	186.103	0.617	0.963
x8	99.07	183.231	0.739	0.962
x9	98.98	181.949	0.713	0.963
x10	99.07	184.056	0.701	0.963
x11	99.17	181.872	0.734	0.962

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x12	99.12	180.152	0.777	0.962
x13	99.11	181.038	0.752	0.962
x14	99.12	181.319	0.745	0.962
x15	99.09	181.113	0.718	0.963
x16	99.10	181.864	0.710	0.963
x17	99.15	180.600	0.750	0.962
x18	99.06	181.098	0.778	0.962
x19	99.10	180.636	0.773	0.962
x20	99.04	182.488	0.734	0.962
x21	99.18	183.555	0.710	0.963
x22	99.11	186.295	0.627	0.963
x23	99.11	184.755	0.627	0.963
x24	99.10	182.442	0.713	0.963
x25	99.19	182.667	0.685	0.963

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นางสาวพร สว่างวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	19 ตุลาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดยโสธร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม
ที่อยู่ปัจจุบัน	155 หมู่ 1 ต.โพธิ์งาม อ.กุดชุม-จ.ยโสธร
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

